

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XVI.

V Ljubljani, 6. julija 1944.

Št. 27 (764)

Bodi z loncem ob kamen ali
s kamnom ob loncu, težko je
loncu.

Slovenski rek

UREDNIŠTVO in UPRAVA: Ljubljana,
Miklošičeva cesta 14/III. Poštni predal
št. 253. Telefon št. 33-32. — ROKOPISOV
ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne
sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti
2 liri v znamkah.

NAROČNINA: 1/4 leta 10 lir, 1/2 leta 20 lir,
vse leto 40 lir. Račun poštne hranilnice
v Ljubljani št. 15.393. Naročnino je treba
plačati vnaprej. — Posamezna številka
stane 1 liro, stare številke 2 liri. —
OGLASI po tarifi.

Slovenskim strategom v premislek

»Leta 1917. so britanske armade potrebovale
za svojo oskrbo šest velikih pristanišč, in si-
cer popolnoma nepoškodovanih, namreč Dun-
kerque, Calais, Boulogne, Dieppe, Rouen in
Le Havre. Potrebe današnje vojske pa gotovo
niso nič manjše kakor leta 1917.«

Manchester Guardian
(Napisano 14 dni po invaziji)

MANIFESTACIJA ZDRAVEGA SLOVENSTVA

Petropavlovski praznik v Ljubljani

30.000 Slovencev je pretekli četrtek na Kongresnem trgu izpovedalo:
Slovenci hočemo živeti, zato odklanjamo komunizem!

V četrtek, na praznik sv. Petra in
Pavla, je Ljubljano že na vse zgodaj
zajelo praznično razpoloženje. Že ob
sedmih so se začele na Kongresni trg
stekati množice ljubljancev in oko-
ličanov, da na velikem protikomuni-
stičnem zborovanju znova slovesno iz-
pričajo svojo neomajno voljo za boj
proti komunizmu.

Skupine ljudi so na Kongresnem tr-
gu razvrščali reditelji, ki so skrbeli,
da je vladal vzoren red. Na gornjem
koncu trga so na obeh straneh stali
domobranci oddelki. Na strani ob
Zvezdi je bila pa razvrščena domo-
branska častna četa z godbo. Na južni
strani tribune so stali pevci, pred tri-
buno pa dekleta in fantje v pisanih
narodnih nošah.

O pol osmih so začeli prihajati na
Kongresni trg častni gostje podpolkov-
nik Krener, Peterlin in Vizjak, višek
prazničnega razpoloženja je pa zadel
Kongresni trg, ko se je ob osmih pri-
peljal g. prezident s spremstvom. De-
kleta v narodnih nošah so mu pripela
šopek cvetlic na prsi, nato je g. pre-
zident obšel častno četo domobrancev,
godba je pa zaigrala nemško in slo-
vensko himno. Na drogovih poleg tri-
bune sta ob istem času zaplapolali
nemška in slovenska zastava. Častna
četa, častniki in volatki so dvigali za-
stave spremljali z vojaškim pozdrav-
om, narodne noše pa z mahanjem z
robtiki.

Nato je stopil pred zvočnik g. Janči-
gač, tajnik mestnih uradov in namest-
nik župana, in v imenu Ljubljane to-
plo pozdravil vse udeležence zborova-
nja, predvsem pa častne goste. Najprej
je pozdravil predsednika Rupnika,
podpolkovnika Blöcherja, ki je zastop-
nik generala Rössnerja, svetlovalca za
kulturo pri pokrajinski upravi dr.
Douljaka, podpolkovnika Badača, Lju-
bljanskega škola dr. Rožmana, nemškega
konzula Müllerja, zastopnike nem-
ške vojske in policije, zastopnike do-
mobraanstva, hrvatskega konzula pro-
f. orja Balija in zastopstva slovenske
policije, civilnih oblasti in kulturnih
ustanov.

Potem so se razvrstili govori, iz ka-
terih povzemamo najvažnejše misli.
Dr. Ludvik Puš je otvoril zborova-
nje. Delal je, da so na ta veliki dan
oči vseh Slovencev uprte v Ljubljano
in poslušajo besede, ki jih izgovarja
slovensko meščanstvo in izobraženstvo,
ki je v strnjenih vrstah stopilo v boj
proti komunizmu in njegovim poma-
gačem. Svoj govor je dr. Puš končal z
besedami: »Danes hočemo iz gora slo-
venske domovine — iz naše Ljubljane
— glasno in odločno povedati svetu
narod in vsemu svetu, da iz dna du-
še sovražimo komunizem in odklanjamo
vsakogar kdor baranta z našo srčno
krvjo, da ljubimo z vsem žarom
svoj narod in smo ga pripravljeni braniti
pred zločinsko OF do poslednje
kaplje krvi.«

Zbrana množica ljudi je dr. Pušu
viharno odobravala in ga večkrat pre-
klinjala z medklici. Vzkljiki navdušenja
so se polegali šele, ko je stopil pred
zvočnik g. Izidor Cergol. S klenimi be-
sedami je poudaril, da bo moral ka-
kor vsi drugi narodi, tudi naš mali

slovenski narod nekoč dati obračun
o svojem delu. Tedaj bo moral pove-
dati: to je moje delo, to je moja pot.
Na podlagi te njegove izpovedi se bo
potem odločala njegova usoda. Sloven-
ski narod pa, ki se dobro zaveda, da
je po zaslugi rdeče Moskve in Londo-
na izgubil svobodo in so ga njegovi
zavezniki nepravilnega pognali v
boj, ne da bi mu bili dali eno samo
puško, bo tedaj lahko trdno pričako-
val, da mu bo po uspehih dolgome-
sečnih borb žuljave slovenske roke
proti komunizmu pravičnejša nežidov-
ska Evropa zagotovila srečnejšo bu-
dočnost.

»Danes, na dan obračuna,« je zaklju-
čil svoj govor g. Cergol, »slovenski na-
rod glasno kliče vsemu svetu: Sloven-
ci vsiljamo in hočemo živeti! Sloven-
ski narod pomeni in bo še pomenil z
vsemi kugami, ki ga razjedajo! Zato
pa zahteva svojo pravico pod božjim
soncem: svojo svobodo in nemoten raz-
voj. Noče da bi mu kdo to daroval:
sam si bo svobodo zaslužil! Da li bo-
mo res dobili, nam jamčita naša
uspešna borba in čast in ponos neme-
škega naroda. Našega prezidenta ge-
nerala Rupnika pa prosimo, da nas
kakor doslej tudi v bodoče vodi v
boljšo in častnejšo bodočnost.«

Ko se je poleglo odobravanje poslu-
šalcev, so pevec pod vodstvom g. Pre-
mela zapeli Prešernovo »Zdravico«,
ki je še bolj podnela navdušenje zbo-
rovalcev.

Na govorniški oder je potem stopil
pisatelj in domobranci poročnik dr.
Stanko Kocipra. Množica ga je spre-
jela s toplimi pozdravi. Govornik je
naglasil, da se slovenski narodni ge-
nii kljub vsem naporom židovsko-boli-
ševskih sužnjev, kljub razbičaniosti
slovenske zemlje, ni uklonil, temveč
boli ko kdaj prej sveti slovenskem
narodu v boljšo bodočnost. Predstav-
lja ga naše iztrpljenje, zraslo sloven-
sko domobraanstvo. V skupnem trpljen-
ju, v skupnem živovanju, v skupnem
čustvovanju vseh je slovenski
zemlji zvestih Slovencev očisteni slo-
venski narodni duh nam zapoveduje,
da kot evropski narod stojimo ne
ozirajo se na sovniščiške predsodke
z ramo ob ramo z nemškimi vojakom.

G. Stanko Kocipra je dalje pouda-
ril, da pomeni slovensko domobra-
nstvo danes v resnici našo ideološko
in organizacijsko enotnost. Kakor je
slovenski narod po prvi svetovni vojni
se ni imel. V tej enotnosti zbrana slo-
venska mladina iz vseh stanov je v
svojem boju za življenje in obstoj slo-
venskega naroda spriča boljševskega
ogrožanja s krvjo zapisala program
preporoda: Narod. Domovina. Bog.
Slovenska mladina se je zarotila za
življenje, ker veruje v končno zmago
dobrega in pravice, ki naj nekoč tudi
nad mučeniškim slovenskim narodom
razljuje svoj obilni blagoslov rasti in
sreče.

Tudi govor dr. Stanka Kocipra je
množica navdušeno pozdravila. Kljub
navdušenju so se polegali šele, ko se
je spet oglasila pesem. Pod vodstvom di-
rigenta Premela so združeni peyski
zbori zapeli pesem: »Slovenec sem.«
Zborovanje se je blizalo višku in

zbrane množice so nestrno čakale,
kdaj bo izpregovoril g. prezident. Ko
se je naposled general Rupnik pojavil
na govorniškem odru, ni bilo pozdravl-
janja ne konec ne kraja. Nato je pre-
zident Rupnik med splošnim vzkljaka-
njem izpregovoril in kot prvo zadal
zborovalcem vprašanje: »Kaj je ta,
doslej največja in najtežja vojna vseh
vojn?«

Na to vprašanje je odgovoril, da je
ta vojna odločilna borba med svetov-
nim židovstvom in človeštvom. Boj bo
odločil, ali bo zmagal židovski, v stari
zavezi zasidrani nazor, ki že tisočletja
pesti, izrablja, pokvarja in uveljavlja
svojo samovlado nad ostalim nežidov-
skim človeštvom, ali bo pa zmazalo
novo, pravičnejše, človeštvu koristnej-
še in tudi Bogu bolj dopadljivo mišlje-
nje.

Prav malo je manjkalo, je poudaril
prezident, in svetovno židovstvo bi si
bilo z lažjo, prevaro in zlatom pri-
slepilo samovlado v Evropi. Tedaj je
pa božja previdnost navdahnula Adol-
fa Hitlerja, da je z narodnosocialistič-
no revolucijo dvignil nemški narod do
nerazrušne narodne skupnosti in ga
osvobodil židov. Zato smo danes kljub
vsem krizam, ki jih je mogoče še tra-
ba pričakovati, lahko prepričani, da
bo pod nemškim vodstvom zmazala v
tej vojni protiboljševska Evropa.

»Ljubljanskim kavarniškim in go-
stilniškim strategom prepustim,« je
vzkljikal prezident, »da verjamejo
lažem in bahanju angloameriških in
sovjetskih oddainikov. Ti to delajo ve-
nomer že pet let in so skoraj vsak
meseč napovedovali skorajšnje vkora-
kanje Angležev in bolševikov v Lju-
bljano.«

»Moj dolžnost je,« je končal svoj
govor prezident Rupnik, »slovenski na-
rod opozoriti, da tem škodljivcem ne
nasleda in se ne pusti znova pahnuti v
nesrečo in trpljenje. Prišel je skrajni
čas, da se vsi v resnici z narodom
združeni elementi izobraženstva zbe-
ro in tako skupaj s kmetom in de-
lavcem naredijo konec izdajalskemu
početju nesocialnih in sebičnih čisti-
hlepcev in materialistov. To se mo-
ra zgoditi, če hočemo mali slovenski
narod ohraniti in ga obvarovati pred
tako strašno katastrofo, kakor jo mora
na primer zdaj trpeti italijanski na-
rod v južni in srednji Italiji pod skup-
nim gospodstvom Londona in Wa-
shingtona in pod nadoblastjo Moskve.
Takšna, če ne še bolj žalostna usoda
bi zadela tudi nas, če bi naši tako
imenovani politiki storili tako, kakor
Viktor Emanuel, Badoglio in italia-
nski masoni.«

Poslušalci so prezidentu vneto pri-
trjevali in tako pokazali, da spreje-
majo njegove besede kot evangelij mo-
ža, ki mu je Previdnost naklonila v
usodnem trenutku odgovorno in čast-
no dolžnost rešitve naroda.

Za konec zborovanja je vojaška
godba zaigrala Triglavsko korčnico.
Nato je veliki Kongresni trg spet na-
polnilo vzkljikanje prezidentu, domo-
brancem in njihovim poveljnikom.

Velikašno zborovanje na Kongres-
nem trgu se je ob desetih končalo.

Nadaljevanje na 2. strani

Naš kažipot

Danes poteka mesec dni, odkar se
je začela angloameriška invazija na
atlantski obali.

Ko so 6. junija zvečer poročali ča-
sopisi, da so se Angleži in Američa-
ni izkrcali v Normandiji, je med ne-
katerimi ljubljanci završalo. »Zdaj
se je pa začelo zares!« so pomenljivo
pomežikovali drug drugemu. »Boste
videli, kako hitro bo odšel šlo!«

Vsevednim purgarskim »strategom«
je kar vidno zrasel politični greben.
Na vsem lepem so pozabili na naj-
osnovnejše pravilo svoje »OR«ovske
strategije (»Pazi na svoj jezik, dok-
ler se ni stoddostno gotovo, kako se
bo obrnilo!«) in so ti celo blagovolili
privoščiti besedo, pokroviteljsko zvi-
ška seveda, kakor se spodobi, če se
takle praveren strokovnjak spusti
v konjunkturalen trenutku in debato z
dozdevno nepismenim političnim dile-
tantom. Samodopadljivo so razlagali,
da ne bo minilo niti 14 dni, ko bodo
Anglosasi v Parizu. Sledila bo kaj-
pak takojšnja kapitulacija Nemčije,
da bo pa stvar tem gotovejša, se bodo
medtem Angleži izkrcali še v Trstu
(to seveda zgolj zaradi strateške važ-
nosti bližnjega ljubljanskega meridia-
na). Skratka, zadeva je bila jasna
kakor beli dan, kdor je kljub temu
ni razumel, je bil pa najmanj za-
plankan bedak, če ne celo izdajalec.

Kaj bi tajili: takšni bedaki smo
bili in smo še tudi mi. Imeli smo pri-
ložnost, svoje »bedastvo« mnogim us-
no izpovedati, zraven pa še črno na
belem v listu. In povrh vsega še z
nedvoumnim podpisom.

Danes pišemo 6. julij, mesec dni po
zgodovinskem 6. juniju. Zdaj pa vz-
emite zemljevid v roke, izračunajte,
čez kolikokrat 14 dni sedanega inva-
zijskega tempa bi fronta prodrla do
Pariza, in odgovorite jasno in brez
ovinkov: kdo je imel prav, vi vse-
vedni politiki, ki ste gnali in še
zmerom žene neuke lahkoverneže v
pogubo, ali pa mi »zaplankani bedaki,
ki svarimo naš narod, naj ne na-
seveda tistim, ki jih ni dosedanja tra-
gadija Slovencev niti toliko izučila,
da vsaj drugih ne bi spravljali v ne-
srečo, če že sami po vsej sili rinejo
vanj?«

Štirinajst dni po začetku invazije
je Manchester Guardian, list, ki ve-
lja med Angleži vsaj za toliko res-
nega kakor med našimi purgarskimi
strategi londonski radio, spomnil svo-
je bralce na zgodovinsko resnico, da
so leta 1917. potrebovale britanske
armade za svojo oskrbo šest velikih
pristanišč, in sicer popolnoma nepo-
škodovanih, namreč Dunkerque, Ca-
lais, Boulogne, Dieppe, Rouen in Le
Havre. Omeniti bi pa kazalo, če je
pomnil list, »da niso potrebe današ-
nje vojske gotovo nič manjše kakor
leta 1917.«

Za ljubljanske politične strate-
ge to kajpak ni važno. Njih tudi ne
moti, da je dejanski razvoj dogod-
kov še vselej doslej postavil njihove
kavarniške napovedi na laž. Zato tudi
ne mislimo tritati časa ne zapravljati
prostora za izprebranjem teh mo-
dričjanov. Bilo bi jalovo početje, saj
more njih ravnanje izvirati samo iz
dvojega: iz vase zagledane vseved-
nosti, združene z brezmejno lahko-
mernostjo, ali pa iz brezvestnega
političnega spekulativstva — oboje je
pa nepopoljšljivo.

Ne; obračamo se do vas, nesrečni
zasleplenci, ki morate zmerom iz-
nova plačevati tuje račune, včeraj za
tega, danes za onega. Rotimo vas: ne
poslušajte njih, ki vas danes bodisi
iz lahkomišelnosti ali pa iz spekulati-
vstva mamijo na limanice s kratko-
trajnostjo vojne. Takšna lahkover-
nost se bo prav tako maščevala, ka-
kor se je že maščevala prevelika za-
upljivost do tistih, ki so narodu ob-
ljubljali svobodo in življenje, prinesli
so mu pa gozdno suženjstvo in smrt.
Poslušajte tiste, ki vam ne obljubljajo
poceni iluzij, temveč vas samo pro-
sijo: pomnite žrtve, in svare: rabite
pamet!

A zdrava pamet vam pravi:
Naj bo videz kakršen koli, naj se
vam zdi vojni položaj še tako nedvo-
umen, eno je neizpodbitno in velja,
odkar stoji svet: nobena vojna ni do-
končno odločena, dokler se dozdevni
»premagane« tako zagrizeno bori —
povrh še na tujem ozemlju! — kakor
pravkar vidimo in na Francoskem in v
Italiji in na vzhodu. Že najmanj dva
let vama vsevednejši prišpetavajo:
Nemci so na tleh, še dva, trije meseci,
pa bodo morali kapitulirati. Ali vam
neuresničenje teh napovedi res nič
sar ne pove? Mar res mislite, da
Nemčija iz same trme ne odneha? Go-
vorite vam, da ni novo nemško oro-
žje nič posebnega. Ni naš nemski pi-
sati slavošpeve dinamičnemu robotu,
hoteli bi samo izluščiti iz vojaškega
človeški moment. Zato vas vabimo:
živite se za trenutek v položaj, da
bi imeli v Ljubljani tri tedne traja-
joč permanenten alarm, kakor ga
imajo v Londonu in na južnem An-
gleškem, in da bi morali biti tako
dolgo brez prestanka v zaklonišču ali

Pogled od Glasbene Malice na mogočno množico na Kongresnem trgu

NAČELNA BESEDA MLADEGA NACIONALISTA

»Šli smo v vojno za tujo korist!«

Opomin tistim, ki imajo, neizmodreni od dosedanjih izkušenj, spet halucinacije, češ da bodo vsak čas Angleži v Trstu, Nemci pa na tleh

Prejšnji tork zvečer je govoril v ljubljanskem radiu g. Ljanko Urbančič. V naslednjem podajamo glavne misli njegovega govora.

Praznik Kristusovega vstajenja je bil za Slovence v letu 1941 v nasprotju s svojim bistvom: mi smo takrat izgrubili tisto, kar pomeni vsakemu narodu ogromno tisto, kar je organiziran izraz življenja in moči: izgubili smo svojo državo Jugoslavijo. Vrgli smo jo od sebe, kakor vrže v vodnjak neumen otrok novič, vselej se pri tem, kako bo železni nove nosilnik od vodno gladino v globini. Šli smo v vojno za tuje interese, za interese tistih »zaveznikov«, ki razbijajo danes ne samo Evropo, temveč tudi naša mesta. Šli smo v vojno za interese židovstva, za koristi mednarodnega komunizma.

Spominjam se raznih trenutkov iz leta 1941. Ljubljanska mladina je manifestirala po ulicah. Bil sem tudi sam poleg in moram reči da nismo vzklkali proti Nemčiji, naši tedarzi nasprotnici, kakor da smo podzvestno čutili, da naše nesreče ne bo kriva Nemčija, da je ne bo kriva tudi ne nacionalno zavedna mladina, temveč nekateri drugi, tisti, ki odločajo za kulisami: general Simonič in njegova puštilčna klika, da bodo krivi temu tisti »zavezniki« Angleži, Sovjeti, masoni in nad vsemi temi židje — zakleti sovražniki krščanstva in sploh vsega nejudovskega sveta.

Zaman je bilo Prišel je puč.

Pozrelo zopet Ljubljano v tistih trenutkih. Idealna slovenska mladina se formira v dobrovoljske oddelke. Tudi komunistična partija Slovenije da nalog svojim članom, da vstopijo v dobrovoljske oddelke. Kakšna sramota za nacionalno mladino, da se ji pridružijo ljudje, ki so se malo prej trčili defetistične letake proti svoji domovini, sedaj pa že kričijo proti »fascizmu«!

Komaj se je začela vojna. Že je bilo konec. Slovence se je takrat polastila otuplost. Preveč se je bilo zdelo, da ni tako kratko časa, da bi bili mogoči vse doleti. Le komunisti so se zavedali. Videli so ranjeno telo, ki je pripravljeno sprejeti vase rdeče klice. Ustanovila se je OF na pobudo in po načrtu KPS. Izvršilni odbor je popolnoma rdeč, hlapi in orodie pa so pripadniki vseh strank. Ko se začne vojna med Nemčijo in Sovjeti, proglasi komunisti svet bo okupatorji. Tako govorijo, v resnici pa ljubimka s svojci, ki jih zalagajo z orožjem.

Potem pride usodni 8. september, dan, ki bo v svari do bodočnosti vsem tistim omahljivcem in sporazmarjem, ki bi bili še tako naivni, da bi kdaj koli verjeli komunistom. Mar ni vedel vsak otrok, da se bo po Mussolinijevem padcu nekaj zgodilo, kar pomeni, da Nemčija ne bo pustila svojih čet v Italiji s prekrizanimi rokami? Popolnoma nedvomno je bilo, da bodo nemške čete zasedle naše kraje, samo naši politični voditelji tega niso vedeli ali pa niso hoteli vedeti. Oboje je greh. Mar je bilo tako težko izveči iz denarnice eno samo liro se peljati z električno železnico v št. Vid pri Ljubljani, stopiti do Nemcev in reči: »Mi smo z vami. Imamo oborožene slovenske protikomunistične oddelke. Prosim vas za pomoč!«

Toda to se ni zgodilo, kakaj nekateri med nami so pričakovali Angležev, ki bodo prišli že kar čez 14 dni, zato bi bilo res nesramno mazati si roke s sodelovanjem z Nemci. Kaj bo z narodom, to ni važno. Bil bi tudi tak, ki so dali navodila, da je treba na nemško vojsko streljati, v najboljšem primeru pa se proti komunizmu boriti ilegalno v hribih brez nemške pomoči. Doživeli smo zato tudi več tragedij kakor n. pr. Turiak in Grčarice. Zdravemu razumu kmečkega fanta, protikomunističnega legionarja, se je zdelo popolnoma naravno sodelovati z Nemci proti komunistom, kakor se mu je zdelo tudi popolnoma naravno sodelovanje z Italijani proti domačim izvržkom, saj je prav dobro vedel, da tudi ti slednji sami, ki toliko govorijo o borbi proti okupatorju, v resnici sodelujejo z njim proti svojemu narodu.

Odpovedali so vsi, ki ne bi bili smeli odpovedati, toda eden ni odpovedal. Eden ki ni bil nikoli narodni poslanec, minister ali še kakršne koli politične stranke, eden, ki je bil voljak in je služil zvesto svoji domovini, to je bil general Rupnik. To je bil človek, ki je poslal svojega zeta, pokojnega stolnika Suvačiča na teren, prav tako kakor tudi svojega sina Vuka. Ta dva sta bila domobranci pionirja. Mladina, ki je razumela svojo generala in je komaj čakala, da bo dobila slovenskega Nedica mu je tudi sledila. Tako dočakamo 10. oktober, ko stopi na ulice s slovensko zastavo batalion domobranskih prostovolcev-nabornikov in pokaže vse Ljubljani in vseh domovini, da je tukaj. General Rupnik je z domobranci in s pomočjo nemške vojske gospodar položaja. Javno mnenje se začne obračati in domobranci vrste se množijo dokler ne zrastejo do tisočev.

Mislím, da mora slovenska mladina iskati vedno resnico in stvarnih dejstev.

Okenske odprtine v zaklonišču je brezpogojno zavarovati. Zlasti močno morajo biti zavarovane vertikalne odprtine, kjer je učinek zračnega pritiska najmočnejši. Najuspešnejše je zavarovanje z betonskimi segmenti, kakršne je n. pr. videti v Križevniški ulici.

slev ter vedno oznanjati svojo pravo pot, pot slovenskega naroda. Pri tem mora kričati na ves glas, kričati, da bo neumneži oglušeli, kričati, da nas bo slišal ves svet, da nas bodo slišali tisti »zavezniki«, ki so nas oropalj svobode, ki so nas pahnili v nesrečo, ki so krivi da krvavimo — da nas bodo slišali oni, ki so sklenili zavezništvo z jugoslovansko kraljevsko vlado, sedaj pa se požajajo s komunističnim razbojnikom Titom in plivajo na svojo čast. Kričati moramo tako na glas, da nas bodo slišali ti gospodje v Londonu.

Kralj Aleksander, ki je hotel svojemu narodu vedno samo najboljšo, se mora danes obračati v grobu, ko vidi, kaj so izkoreninili naredili iz njegovega kraljevstva, iz kraljevstva človeka, ki je bil trezen, realen, dober, junaški, zaveden Evropelec, strasten sovražnik Sovjetije in židovstva, človek, ki je moral zato tudi pasti od masonske roke v Marcellu.

Zaman je bila vsa naša dosedanja borba proti komunizmu, kakor je zaman zdraviti izpuščaj na koži, ko le vendar znano, da je izpuščaj samo znak zastrupljenosti krvi. Zaman se je borili proti komunizmu, če ne vidimo pri tem režiserja današnje svetovne drame, Zida, ki ne vlada samo nad Sovjeti, temveč tudi v Ameriki in Angliji. Prav tako bi bila zaman vsa dosedanja borba, če bi storili tako ne-

umnost, da bi se dali zbežati od komunistov, ki jim gre to najbolj v račun, in verjeli nekoč v bližnji bodočnosti mogoče, da so Angleži že v Trstu in da je sedaj že čas, ko se morajo vse pozitivne sile združiti proti okupatorju, češ da je prišel čas, ko mora vsaka stran nekaj pozabiti, čas, ko so tudi komunisti že pristali na to, da bodo nosili jugoslovanski grb z znakom kralja Petra. To bi bilo usodno za nas, zakaj nemški volak bi imel, če ne več, poudarjam: če ne več, vsaj toliko moči, da bi zbrisal z zemlje z represalijami naš ubogi milijon. Potem bi bilo prav vseeno, če bi Angleži tudi prišli, zakaj naši anglofilci se ne bi mogli veseliti njihovega prihoda iz preproste razloga, ker jih več ne bi bilo, ker bi bili mrtvi.

Če so le moje besede resnične, potem morajo stopiti vsi tisti, ki danes ne nadejajo prave poti, za nami in oznanjati resnico na ves glas. To pomeni, stopiti morajo za našim voditeljem, za preizkušenim in svojo domovino ljubim generalom Rupnikom, o katerem lahko rečemo vedno in povsod, danes in jutri, da nam ga je poslal sam Bog. Kar niso bili sposobni in niso hoteli storiti razni politiki, to je ustvaril on.

Naša dolžnost je, da neprestano in neprestano ponavljamo na ves glas do onemoglosti, da je samo ena pot — pot generala Rupnika!

„Tretji okupator“

»Prihodno zimo naša vojska ne sme trpeti nobenega pomanjkanja, da bo tako spomladi čila in spočita strla glavo ne samo na smrt ranjenemu Hitlerjevemu zmaju in njegovim hlapcem, domačim, belogardističnim izdajalcem, ampak se bo lahko zmogovito ustavila s podporo Rdeče armade tudi tretjemu okupatorju, smrčavemu kralju Petru, ki se bo skušal po zmagi nad Hitlerjem s pomočjo angleških in ameriških reaktorjev polastiti oblasti nad jugoslovanskimi narodi in opehariti naše zavedno ljudstvo za svobodo.«

»Strli bomo glavo tudi temu reaktorju, saj je ob naši strani ne samo slavna Rdeča Armada, ampak delavno ljudstvo vse Evrope. Saj je celo italijansko delavno ljudstvo v znak solidarnosti že poslalo v naše hribe celo brigado, da se tudi ona bori za naše pravice in za katero moramo tudi poskrbeti, da nam bo stala ob strani v odločilnem trenutku zadnje reakcije.«

Tako se bere v letaku, ki so ga pred kratkim razširili komunisti po Primorskem s pozivom za zbiranje prispevkov za OF in za laške komunistične brigade.

Kdor se ni popolnoma slep, bo iz gornjega razbral troje: 1. komunisti že smejajo krinko, ki so si jo nadel s krilatico, da so partizani zvojska kralja Petra II.; 2. svojo večno krilatico, da bo vojne »čez dva meseca konec«, činično sami postavljajo na laž, saj drugače vendar ne bi pisali, da bodo šele spomladi »strli glavo Hitlerjevemu zmaju«, in 3. na komunisti sami priznavajo, da je italijansko delavno ljudstvo (po slovensko: laški komunisti) njihov zaveznik proti lastnim rojakom.

Vsekako si bomo nacionalni Slovenci zapomnili, da slovenski komunisti že zdaj proglašajo »smrčavemu kralju Petru za tretjega okupatorja in da so jim v boju proti njemu, ki je na koncu konec vendar jugoslovanske krvi, dobro došli zavezniki dvoji tuji, neslovanski savaški komunisti in internacionalni heloti azijske Sovjetije.

ZAPLEMBAMOVINE UPORNIKOV

Z odlokom šefa pokrajinske uprave v Ljubljani (Službeni list št. 48 z dne 28. junija 1944) je zaplenjena imovina upornikov: Draža Gošić, goslinčarja, nazadnje stanujočega v Gor. Logatcu št. 49; Jožeta Korčina, železniškega uslužbenca, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Pugetova ulica št. 10; Franca Leskova, javnega uradnika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Ciglerjeva ulica št. 41; dr. Sama Lovšiča, železniškega uradnika, nazadnje stanujočega v Ljubljani, Cimpermanova št. 3; strojevodje Franca Sonea in njegove žene Marie, nazadnje stanujočih v Ljubljani, Brankova 5.

Izpremema voznega reda

V noči od 2. na 3. julij je stopil v veljavo na progi Zalog-Postojna-Trst in Ljubljana-Vrhnika trg novi vozní red. Po novem voznem redu vozijo na progi Zalog-Ljubljana redno naslednji potniški vlaki:

Odh. Ljubljana	6.40	12.30	18.05	19.10
Prihod Zalog	6.55	12.45	18.20	19.25
Odhod Zalog	7.10	14.33	18.35	19.35
Prih. Ljubljana	7.25	14.48	18.50	19.50
Na progi Ljubljana-Postojna-Trst vozijo redno naslednji potniški vlaki:				
Odh. Ljubljana	5.25	12.40	14.20	18.10
Prih. Postojna	7.15	14.30	16.10	20.00
Odh. Postojna	7.25	14.55	16.45	—
Prihod Trst	9.36	17.02	19.00	—
Odhod Trst	—	6.40	12.40	15.25
Prih. Postojna	—	8.47	14.37	17.33
Odh. Postojna	—	9.25	14.47	18.05
Prih. Ljubljana	7.40	11.25	16.40	20.05
Na progi Ljubljana-Vrhnika trg vozijo redno naslednji mešani vlaki:				
Odhod Ljubljana	8.15	13.30	18.25	—
Prihod Vrhnika trg	8.55	14.10	19.05	—
Odhod Vrhnika trg	6.17	11.37	16.57	—
Prihod Ljubljana	7.05	12.25	17.45	—

Izgube komunističnih tolp

V Ljubljanski pokrajini

Domobranci so sr di meseca junija krenili na pohod v okolico Rakeka, kjer so vedeli, da se zbirajo krdela komunistov. Začeli so se boriti z njimi in že po nekaj urah dosegli lep uspeh. Zajeli so osem razbojnikov in zaplenili težak top.

Nekaj dni potem so domobranci čete začele napad na Slivnico, v kateri so imeli komunisti v starih jugoslovanskih bunkerjih dobre postojanje. Stotnik Vuk Rupnik, poveljnik čet, je dal z minometi razbijati področje Slivnice in tako preslepil komuniste, da so mislili, da pripravljajo napad z glavne strani. Domobranci so pa udarili ravno z nasprotni strani in prišli razbojnikom za hrbet.

Bandite je napad tako temeljito presenetil, da so drug za drugim zapustili utrube in zbežali. Tako so domobranci osvobodili Slivnico v dveh urah brez lastnih izgub.

Tudi boji okrog Loža so domobranci prinesli same uspehe. V teh bojih so jim pomagali tudi nemški padalci. Spustili so se na tla na Križni gori, kjer je bil štab vseh zbranih komunističnih čet. Večino banditov so pobili, druge pa pregnali. V tem boju so imeli komunisti zelo velike izgube tako ljudi kakor materiala. Domobranci so jim zaplenili večjo telefonsko centralo in več skladišč.

Na zahodnem Balkanu

Očiščevalne čete so v zadnjih dneh osvojile na zahodnem Balkanu več krajev komunistične strahovlade. Pri tem so utrpeli banditi velike izgube. Samo v zahodni Bosni so imeli v enem dnevu 340 mrtvih in 30 ujetnikov. Naslednji dan so padli nadaljnji 104 razbojniki. Nemške in hrvaške čete so zaplenile komunistom večjo količino orožja in streliva.

Berlin. Pri očiščevalnih akcijah nemških čet je padlo na črti Brodarevo-Bjelopolje 500 banditov, veliko jih je pa utonilo v naraslem Limu. Nemški grenadirji so zaplenili mnogo strojne, metalece min in večjo količino streliva in orožja.

Beograd. Nekj srbski prostovoljski bataljon je pri nekem izvidniškem sunku naletel na področju pri Kruševcu na skupino komunistov. Zadal je banditom hude izgube in jim zaplenil skladišče streliva in oskrbovalnih potrebščin.

Ni jim še zadosti!

Beograd, 4. julija. V ponedeljek v opoldanskih urah so teroristični angloameriški bombniki ponovno napadli stanovanske predele Beograda. Porušile so se mnogostevilne stanovanske hiše in pokopale pod seboj mnogo civilnega prebivalstva.

Osebnosti

Poročili so se:

V Ljubljani: G. Pavle Česnik in gđ. Sonja Zupanovič; G. Ivan Kunaver, dipl. inženir in gđ. Majda Poljančeva; inž. arhitekt Maks Stepančič in gđ. Jožica Zagorčeva.

Gostitamo!

Umrli so:

V Ljubljani: Jakob Rojer, žel. usl. v pok.; Karla Čuhova; Jože Černe; Peter Lombard; Ivan Vondra, žel. zvančnik v pok.; Albina Snojčeva; Drago Kramaršič; Friderik Peršič, poročnik Slov. dom. in uradnik dir. drž. žel.

Naše sožalje!

Tudi v zaklonišču mora biti večja posoda za vodo in to ne le za piti, temveč tudi, da se moremo omočiti, če bi zaradi sosednih požarov nastala v zaklonišču huda vročina ali bi se morali skozi od požara razžarjeno okolico rešiti na prosto. V tem primeru se ognemno s plaščem ali odejo, ki smo ju v vodi močno zmočili.

Seš pokrajinske uprave je odločil, da morajo ljubljanski trgovci imeti svoje trgovine vsak zadnji delavnik v mesecu popoldne zaprte. Tedaj naj opravijo vse posle, ki jim jih nalaga »Prevod«. Če je zadnji dan v mesecu sobota ali pa dan pred praznikom, morajo trgovci imeti trgovine zaprte naslednji delavnik popoldne.

Seš pokrajinske uprave je odločil najvišje cene povrtin in sadja na ljubljanskem živilskem trgu. Po njegovi odločbi sme stati ena kila graha v strošju 10 lir, čevljev 12 lir, kolerab 4 lire, čebule 6 lir, česna 8 lir, kumar 12 lir, buč 8 lir, osušenega hrena 4 lire, rabarbare 4 lire. Ena kila češeni sme stati 12 lir, vrtnih rdečih jagod 25 lir, gob 8 lir, lipovega cvetja na 10 lir. En liter borovnice sme stati 6 lir.

Oddelek za protiletalsko zaščito se je preselil iz dosedanjih prostorov v vladni palači v Mestni dom II. nadstropje desno — vhod s Strelške ulice, kjer je doslej imel svoje prostore mestni prehranjevalni urad.

Policija opozarja ljubljanske kolezarje, da morajo prijaviti v odseku za registracijo koles v Beethovnovi ul. 7 vsako spremembo glede svojega kolesa. Javiti morajo, če jim ga kdo ukrade, če ga prodajo, ali če le kolo uporabno. Vse te prijave morajo kolezarji oddati v odseku za registracijo do 15. julija. Potrebne tiskovine doba v Beethovnovi ulici 7.

Mestni fizikat poroča, da je cepljenje proti tifusu in paratifusu za lastnike in uslužbenca trgovin v živilski kroganci. Vsakdo, kdor je zaužival tabele, mra imeti uradno potrdilo, ki naj za v primeru kontrole pokaže kontrolovanemu organu. Kdor tega potrdila ne »o,del, a je v službi v trgovini z živilji, bo kaznovan. Mestni fizikat vadi zdej še ostalo obistvo, naj se prostovoljno prijaví k cepitvni in se tako zavaruje proti temu zavrtnima boleznima. Vsi, ki se žele cepiti, naj se javijo v dopolninskih urah v sobi št. 9 na mestnem fizikatu.

Mestni preiskovalni urad opozarja vse upravičence, ki prejemajo tobačne nakaznice, naj skrbno shranijo glave starih doslej veljavih nakaznij, ker jih bodo morali predložiti privpisu v posameznih trafikah. Ko bodo raznašale razdelili vse tobačne nakaznice za julij, bo Mestni preiskovalni urad objavil v dnevnikih vsa navodila o prodaji tobačnih izdelkov.

Trgovci in združbe v Ljubljani, ki doslej za mesec julij še niso preleli zadostne količine krušne moke, olja in mila, naj nakazila za ta živila dvignejo do 8. t. m. pri Prevodu.

Nakaznice za petrolej bo Mestni preiskovalni urad delil do 12. julija in sicer na Krefovem trgu števil 10. I. nadstropje, soba št. 1.

Od 3. do 15. t. m. doba ljubljanski potrošniki na dodatne živilske nakaznice za mladino do 18. leta po 200 gramov bombonov na odrezek »35 abec, Kuntio, lih, lakto v trgovini: Sumi, Gradisce; Mimesa in Sline, Dunajska cesta; Jera in Bonbon, Miklošičeva c. in Vevpetič, Celovška cesta.

Ljubljanski potrošniki prejmejo na osnovno živilsko nakaznico za julij po 100 gramov pralnega mila.

Ljubljanska pošta direkcia sporoča, da bo zaradi službene potrebe izpremenila telefonske številke nekatere ljubljanskih naročnikov. To izpremembo bo izvršila že v prvi polovici julija. Pošta direkcia bo izpremenila številke sproti objavljala v dnevnikih in naj si zato naročniki na podlagi teh objav popravijo svoje imenike. Direkcia novega telefonskega imenika ne bo izdala, opozarja na naročnike, da glede dolžnosti novih števil ne bo upoštevala nikakršnih prošni.

Od 5. julija dalje ne bo vozil na progi Ljubljana—Postojna—Trst potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 12.40 in privozi v Postojno ob 14.30, v Trst pa ob 17.15. Prav tako ne bo vozil na tej progi vlak, ki odhaja iz Trsta ob 12.40, iz Postojne ob 14.47 in prihaja v Ljubljano ob 16.40.

Ljubljanski tramvaj je lani prevozil 20.122.807 ljudi. Tramvajsko omrežje je dolgo 17.667 metrov, vsi tramvajski vozovi so pa lani prevozili 11.949.069 kilometrov.

V Ljubljani imamo 8 zdravstvenih zavodov, poleg tega pa 35 zavetišč za onemogle. V splošni državni bolnišnici, ki je največja izmed ljubljanskih zdravstvenih zavodov, se je lani zdravilo skupaj 26.662 oseb. V bolnišnici za duševno bolne, ki ima 620 postelj, se je lani zdravilo 10.035 bolnikov. Ženska bolnišnica ima 201 postelj, poleg tega pa še 59 otroških postelj. V njej se je lani zdravilo 3835 bolnih novorojenčkov in bilo v njej 1258 Zavod za zaščito mater in otrok je sprejel lani v svojo oskrbo 603 bolnice in otrok. Mestno zavetišče za onemogle ima na razpolago 252 postelj. V njej je bilo lani 259 bolnikov. Med tremi sanatoriji je na prvem mestu »Blaimerjev dom«. V njem se je lani zdravilo 1751 bolnikov. Sanatorij »Leonšček« ima na razpolago 35 postelj, lani se je v njem zdravilo 512 bolnikov. Nezgoda postaja je sprejela lani 60 bolnikov, zavod sv. Jožeta pa 90.

Tržaška društva, podjetja in zasebniki so za žrtve bombardiranja v Trstu nabrali že šest in pol milijona lir. Ta prostovoljna zbirka na zdaj še ni končana, temveč z dneva na dan se narašča.

Tržaški prefekt je imenoval komisijo, ki bo razdeljevala onim posrečnikom, ki so trneli škodo pri bombardiranju, prvo denarno pomoč. Komisija lahko izplača odškodnino za obleko in pohištvo. Za vsa odškodnina lahko do 50% predujma, vendar ta znesek ne sme presegati 50.000 lir. Vsi prizadeti morajo vložiti prošnjo, kateri morajo priložiti potrdilo o državljanstvu, družinski list, kazenski list in potrdilo o škodi.

Prefekt goriske pokrajine je s posebnim odlokom ureval, da bi delodajalec brez neprepletnega dovoljenja odpustil iz službe svoje namestence. Delodajalci ki bi hoteli odpustiti svoje osebe, morajo pri prefektu zaprositi za dovoljenje in navesti vzrok, zakaj žele uslužbenca odpustiti.

Manifestacija zdravega slovenstva

Nadaljevanje s 1. strani

Dr. Ludvik Puš so se le na kratko zahvalili govornikom in zborovalec za sodelovanje, potem so pa volniki med sviranjem godbe sneli obe zastavi.

Ljudje so se nato v množičnih velenjkih začeli razhajati s Kongresnega trga. Načelnik sprejeda se je razvil po Selenburgovi ulici. Tam so korakale čete domobrancev z godbo na čelu za njimi so pa stopale narodne noše. Sprejeda je krenil po ulici 3. maja na Bleiweisovo cesto in se vstavlil pred palačo pokrajinske uprave, kjer jih je na balkonu že pričakoval prezident. Vzklikanja in mahanja z robciki potem ni bilo ne konca ne kraja in le moral končno g. prezident na splošno željo oditi z balkona na cesto med manifestante. Narodne noše so ga sprejele v svojo sredo in ga prosile, naj se z njimi fotografira. Nato so skupaj odšli na stopnišče pred muzei in se napolnili po slikanju razšli vsak na svoj dom.

Govor dr. Branka Alujeviča

Na petropavlovskem zborovanju na Kongresnem trgu je bil na sporedu tudi govor dr. Branka Alujeviča, predstavnika največje delavske ustanove v naši pokrajini. Ker je pa moral dr. Alujevič nujno na operacijo, ni mogel govoriti, zato je dal svoj govor na razpolago časopisom in ga v naslednjem prinašamo v izveščju.

Sedanjo dobo označuje razdvojenost duhov, zaradi katerih trpijo posamezniki in celi narodi. Slovenski narod še danes občuti posledice takšne razdvojenosti in nejasnosti, ki se je pa zdaj k sreči začela močno daniiti. Po toliko razočaranjih in neutemeljenem pretiranem optimizmu zmaguje danes razsodnost.

S tega vidika je presojati sedanjo protikomunistično opredelitev in delo, ki je po hvalovredni zamisli prezidenta Rupnika zajelo večino prebivalcev te pokrajine in ki pridobiva čedalje več pristavev.

Kaj bomo storili, če bodo padale zažigalne bombe?

Napisal inž. Franc Dolenc,
poveljnik slovenske gasilske skupine

I

Rušilne bombe imajo sicer grozen učinek, ki je na le trenuten in zavisi od množine in njih nakopičenosti energije. Nasprotno so na zažigalne bombe, zlasti manjše, na videz nedolžne, kljub temu pa zelo nevarne, in to iz dveh razlogov: zaradi majhne teže in oblike jih lahko odvržejo v večjem številu, poleg tega pa tiči nevarnost ravno v tem da lahko že ena sama zaneti ogromen požar, ki uniči več poslopij, v gosto pozidanih krajih pa kar cele mestne predele.

Od lanskega leta sem uporabljal angleški in severnoameriški letalec dva tina zažigalnih bomb: naličasto in 14 kg težko fosforno bomb.

Paličasta zažigalna bomba

Ia 54,5 cm dolga in 4,8 cm široka žesterostranična prizma. Spodnji del (glava) je železen in služi za obtežbo, da se bomba uravnovesi in pada z glavo naprej. Srednji del (oklep) je vlit iz elektrona (zlitina, v kateri prevladuje magnezij in zato gorljiva) in je v sredi votel. Votlina je napolnjena s 13 termičnimi tabletami. Termij je zmes aluminijevega praška in železovega oksida, ki razvija pri gorenju okoli 2000°C vročine. (Ker se pri tej vročini železo že hitro tali, so pri uporabi termij za varjenje železniških tračnic.) Nad oklepom je vžigalna naprava, ki sestoji iz varnostnega trna udarne izole, peresa, vžigalne kapice in seveda iz zažigalne anovir.

Zaradi šestostranične oblike je možno zložiti zažigalne palice tesno drugo ob drugo v pločevinaste zabojčke. Tako zložene palice imajo s strani pogledane videz satovja v panju. Varnostni trn je vlaknast skozi luknjo na obodu in zadržuje udarno iglo, dokler ga dosežena palica pritisne v notranjost. Tako se paličaste bombe v zabojčku ne morejo vžgati tudi v primeru, če se zabojček premetava ali če letalo pristane. Pri trisu zabojčki so vloženi v spuštalno omaričo tako da so spustni brez dna in ilone palice na odprto, ki se na električno odpravo. S pritiskom na zumb padejo palice iz zabojčka. Ker se sedaj palice ne tičijo več skupaj in se v prvih trenutkih premetavajo po zraku, izidele varnostni trn. S tem se sprosti udarna igla, ki jo pa še zadržuje pero, da ne udari na vžigalno kapico. Takoj ko pa pade bomba na cilj premaga udarna igla zaradi energije odpora peresa in udari na vžigalno kapico. To si razložimo najlažje z vožnjo na vlak ali cestni železnici: če se voz hitro ustavi, na vrhu naprej. Pri udaru igle eksplozija vžigalna kapica odmetne vrsto zažigalno snov, ta pa termične tablete. V prvi polovici minute po vžigu se iz luknje, ki se nahajajo nekoliko nad sredino vršne ploče, kadil. Tedaj je možno še brez nevarnosti prijeti palico za spuštalni konec in jo vreti stran. Kmalu na začetku leti iz odprtine iskre in ogenj nato se na prične taliti elektronski oklep, ki takoj nato zagori z bleščočim plamenom. Nekaj tere termične mešanice zvozirova prasketajoče in sipajo raztaljene elektronske delce po več metrov okoli. Jasno je, da se lesena tla pod gorčo bombo pri priči vnamejo, laže vnetljivi predmeti pa v razdalji nekaj metrov.

Določa se, da so zažigalni sredstvom priručna tudi eksplozivna. Že vsebujejo črna smodnik (okoli 12 gr), se vname ta z močnim pokom, ki raznese manjšo drobno nekaj metrov daleč, učinek pa ni nevaren. Hujše so one, ki imajo v glavi 15 gr razstreliva. Eksplozija, ki nastane 3 do 5 minut po udaru bombe, raznese drobno s tako močjo da prebijejo 4 cm debelo leseno ploščo, v bližini pa celo 4 mm debelo železno ploščino.

V zabojčku je zloženih 30 palic, v spuštalni omariči s tremi zabojčki je torej 90 vžigalnih bomb. Na štirimotornem letalu bi se moglo namestiti okoli 20 omarič s 1800 bombami. Navadno pa nosi vsako letalo s seboj tudi rušilne bombe za rušenje važnih objektov ali pa nekaj minskih bomb, ki povzročajo velik pok in hud zračni pritisk in povzročajo z uimi poplavi in strah ter prisilijo ljudi, da ostanejo v zakloniščih. S tem pa so sneti dosežki, da se požari zaneti od vžigalnih bomb, razplamijo in razširijo v tolikšni meri, da jih hišni prebivalci sami le s težavo ali pa sploh ne morejo pozastiti.

Predorna moč paličaste vžigalne bombe je sorazmerno velika. V mehko zemljo se zarile 1 m globoko, prebije na streho in tudi podstrešje tla in obleži v najvišjem nadstropju. Navadno pa je, da predorna moč ni vedno enaka, ker je odvisna od raznovrstnih okoliščin. Največja je pač, če pade bomba iz velike višine in navpično.

Zanimajo nas bomo tudi kakšen prostor bo zasulo letalo s paličastimi bombami, če se odpro v spuštalni omariči vsi trije zabojčki istočasno. Pri hitrosti 400 km na uro preleti letalo v 1/4 sekunde — v tem časovnem razdobju se izrazno vsi zabojčki — okoli 170 m. Če upoštevamo okoliščino, da se palice še nekaj časa premetavajo po zraku, vendar večjo višinsko razliko in druge okoliščine, lahko računamo da padejo bombe na prostor v obliki elipse s daljino okoli 200 m in širino okoli 80 m. V gosto pozidanih ulicah ne zavzemajo dostojno več ko 25% površine, zato pade povprečno 75% bomb na ulice, dvorišča in vrtove. Kljub temu pa lahko pade iz ene spuštalne omariče še vseno okoli 22 bomb na poslopje.

Dalje prihodnj

Listek „Družinskega tednika“

Sončni, senčni in indiferentni ljudje

Sonce daje zdravje in moč. To je preprosto, ki se je udomačilo zlasti v novejši dobi ne samo pri zdravnikih, marveč tudi pri ljudstvu. Toda sonce ne daje vsakomur zdravja in moči, in le prečesto se zgodi, da si otrok na soncu oslabi svoje za življenje tako potrebne živce, namesto da bi si jih okrepil. Razlika v tem, komu sonce koristi in komu škoduje, ustvarja že samo telesna konstitucija. Zakaj na svetu so »sončni« in »senčni« ljudje, kakor so tudi med rastlinami take, ki uspevajo dobro samo v sončni pripeki, in take, ki se počutijo srečne samo v senci. Sence ljubča rastlina usahne, če jo presadimo na sonce, sonca vajena pa shira, če jo postavimo v senco.

Polopoloma isto velja za nas ljudi. Neki otroški zdravnik je posvetil temu vprašanju posebno pozornost in je na podlagi temeljitih in dolgotrajnih poskusov ugotovil, kdaj in komu sonce lahko koristi in kdaj in komu škoduje. Iz njegovih dognanj je zdaj mogoče tudi spoznati, kakaj krepiša zdraviljena, čeprav natanko premišljena in določena, čisto ne dosežejo zaželenega uspeha, ampak narobe, pacientu še škodujejo. Zgodilo se je gotovo, da smo poslali »senčnega« otroka v sončni kraj. Ni pa tako hudo, če pošljemo »sončnega« otroka v senčni kraj, zakaj tudi v takih senčnih zdraviliščih je vedno še dovolj sonca, da okrepitev ne izostane.

»Senčni« ljudi sončna pripeka izbrava in slabi. Niti oči niti koža takih ljudi ne prenese stalno prevelike svetlobe. Nasledki so glavobol, utrujenost, prenapetost, razburjenost in nepočetje. Če pa premesimo take ljudi v gozdove, kjer je dosti sence, si kmalu spet opomorejo in zapuste jih tudi vsi naslednji sončniki.

Zdravnik priporoča deliti zlasti otroke, preden se odločimo za odjajo v okrepčevališča in letovišča, v tri skupine: v »sončne«, »senčne« in »indiferentne«. Po tej razdelitvi se je treba potem ravnati. »Sončni« otroci so zlasti tisti, ki imajo rjave oči in temne lase, ali pa so plavalci in postanejo poleti enakomerno bronasto zagoreli. »Senčni« otroci so skoraj vedno plavalci ali rdečelas; z smaromirano kožo, to se pravi, da na soncu ne počutijo, ampak se ožgo. »Indiferentni« otroke nahajamo med vsemi barvami oči in las. V veliki meri se višja ali nižja stopnja občutljivosti za svetlobo ujema z večjo ali manjšo občutljivostjo živčnega sistema, čeprav so mogoče tudi izjeme.

Materi naj torej ne pošiljajo svojih otrok brez nadaljnega na sonce. Bolj pametno je, dati otroku samemu možnost, da najde sonce, ker čuti že podzvestno, nagnosko po njem potrebo, če je iz skupine »sončnih«. »Sončni« otroci se kar razvejejo, če imajo dovolj sonca, in si sami radi iščejo »prostor na soncu«. Toda prav tako mora imeti tudi »senčni« otrok možnost, da si najde senco, ker sicer postane truden, nervozen, slabe volje in siten. Treba je torej opazovati, če se hočemo uiti in spoznati pravo, da moramo otroka nazadnje dokončno uvrstiti v vrsto bodisi »sončnih«, »senčnih« ali »indiferentnih«. Sele potem je mogoče določiti otroku njemu prikladna igrišča in pošiljati ga v taka letovišča, iz katerih se vrne res okrepjen, ne pa oslabljen. Da »senčni« otroci ne bo koristilo, če ga postavimo nagega in vrhu tega še na beli podlogi na sonce, je pač po navaden dovolj razumljivo.

Zlasti važno je to še za dojenčke in majhne otroke, ki so popolnoma odvisni od volje mater, ker si sami ne morejo pomagati in tudi še niso sposobni, da bi razločili svoje občutke.

Toda skrbna in pozorna mati bo kljub temu kmalu opazila, ali otrok sonce ljubi ali ne. Če spozna, da otrok sonca ne mara in je na njem nemiren, naj ga ne sili več s sončenjem, ampak naj ga prestavi takoj v senco.

Opredelitev »senčnega« otroka naj se pa nikar ne pojmuje tako, da tak otrok sploh ne sme na sonce. Tudi tak se sme sončiti, toda pomalem, postopno in z mero. A tudi »maloc« utegne postati v začetkom kmalu preveč. Prisluškujte nagonu otroka! Če reče: »Mama, obleci me!«, »Mama, v senco!«, »Mama, proč!« potem se gotovo ne počuti dobro. Skodljivost pa spoznamo lahko tudi sicer: po slabem teku, slabi volji, po tem, da ne more zaspati, da je razdražljiv itd.

Pa tudi to moramo upoštevati (in velja za sončne kopeli vseh vrst in za vse starosti): negibno »pčepenjan« na soncu ni dobro! Zdravniška znanost se je zadnje čase mnogo ukvarjala z naslednjim pretrganjem sončenja. Pri tem

je ugotovila, da gibajoče se telo sončno pripeko mnogo lažje prenaša kakor mirujoče. Tudi ni za vse vodno priporočljivo izpostavljati se neposredno samim sončnim žarkom. Svetloba, ki pada od neba, je čisto bolj koristna in tudi potemni kožo. »Senčni« ljudje naj bi to upoštevali. Koža potrebuje zraka in svetlobe, toda če je teh dobrin preveč, se spremene v škodo. Občutljivi živci so dober dar, kakor imajo svoje dobre strani tudi robustni. Toda prav občutljive živce lahko hitro pokvarimo. Nevtrasteniki se ne rode loliko, kolikor se napravijo.

Ker pripada del človeštva »senčnim« ljudem, ki so zelo občutljivi za svetlobo, tudi ni dobro oblačiti otroke preveč ali samo v belo, kakor je bilo zadnje čase običajno. Pri tem seveda ni treba oblačiti fantke v modro in deklice v rožnato. Bele obleke in oculo perilo je laže prati s kuhanjem kakor barvast. Toda zakaj beli vozčki, bele postelje itd.? Tudi stvari drugih barv je prav tako mogoče snajiti. Glede barv je ugotovljeno, da ljubijo hladnejši severnjaki bolj hladne, n. pr. zeleno in modro, bolj vroči južniki pa toplejše, n. pr. rdečo in rumeno. Vse to je za dobro počutje otrok.

Völkischer Beobachter

SENCE PRETEKLOSTI

DANSKI NAPISAL SOYA

Nekega toplega, sončnega pomladnega dne sta sedela v ljubihaven-skem botaničnem vrtu na klopi dvajseta gospoda in kramljala. Pogovarjala sta se o vremenu, o deževnih poletjih prejšnjih let in o posebno ostrih zimah.

»Da, da, je vzdihnil prvi, po videzu sodeč trgovec, ki se je na stara leta umaknil v zasebno življenje. Reči moram, da je poletje pač najprijetnejši letni čas. Kadar postane toplo, se zmerom kar prerodim.«

Drugi gospod, po videzu upokojen državni uradnik, je zamišljeno sedel poleg njega in risal s palico v pesek obraz mladega dekleta. Prikimal je in dejal:

»Da, prav imate, tudi jaz se poleti čisto drugače počutim ko pozimi. In ob prvih pomladnih dneh se človeku zbude spomini, na katere pozimi sploh ne misli. Prav zdaj mislim na neki doživljaj iz svoje mladosti.«

»Ko mi je bilo štiri in dvajset let sem praktičar v pisarni nekega odvetnika. Poleg mene je v pisarni delala mlada, svetlolasa gospodična Marta. Bila je nekaj let mlajša od mene. Odvetnik je imel veliko dela

Poškodovana, razsuta ali nezadostna zavarovanja okenskih odprtin so brez vsakega haska oziroma še povečajo nevarnost poškodb v zaklonišču. Zato je taka zavarovanja odstraniti ter jih nadomestiti s takim zavarovanjem, ki bo svojemu namenu res služilo. Vsako tako zavarovanje mora segati vsaj 30 cm preko robov okenske odprtine ter tako pritrjeno in toliko močno, da zadrži zračni pritisk, ne pa, da ga bo zračni pritisk prvega odnesel ali odpihnil.

na sodišču in zato sva bila večkrat sama. Tedaj sva govorila o ljubezni in se včasih tudi poljubljala.

Neko dopoldne nama je dal šef ob desetih prost, zdaj se ne spominjam več, zakaj. Bil je krasen pomladni dan in z Marto sva sklenila, da bova skupaj odšla na izlet.

Odpejala sva se z vlakom na deželo in prišla opoldne v neko gozdno krmo v Frideriksdalu, kjer sva obedovala. Potem sva se z motornim čolnikom peljala po reki do jezera, nato se pa sprehajala po gozdiščih ob njem. Ves dan sva se prešerno smejala, se poljubovala in oživljala pomladni dan, tako da sva naposled še zadnji večer vlak zamudila in sva morala peš oditi domov. Okrog polnoči sva naposled prišla v mesto in se sva srečna ločila. Tedaj pač nisva slutila, da se drugi dan ne bova več videla.

Naslednji dan je Marta dobila sporočilo od svoje na deželi poročene sestre, da je zbolela, in se je takoj odpeljala k njej. Sestrina bolezen se je vlekla in Marie do poljta ni bilo nazaj. Potem sem nastopil dopust in odšel k svojim staršem na deželo. Tedaj sem spet začel z vsi silo študirati, jeseni sem namreč hotel delati izpit. Medtem sva si z Marto seveda dopisovala. Najprej pogosto, potem pa tedaj redkeje in naposled sva si sploh prenehala pisati. Pozneje sva se sicer še nekajkrat srečala na cesti in v gledališču, a vselej se nama je tako mudilo, da sva spregovorila samo nekaj besed. Potem jo dolgi osem in dvajset let nisem več videl. Nisem vedel, ali je poročena, in tudi ne, kje živi.

Kljub temu mi je ostal oni pomladni dan, ki sva ga skupaj preživela, neizbrisno v spominu. Šele pozneje sem se zavedel, da je bil to moj naj srečnejši dan. Vsako pomlad je oživel v meni spomin na tisti izlet. Tisto pomlad, ko sem stopil v pokol, me je pa posebno močno prevzelo hrepenenje

nje po teh naj srečnejših uricah mojega življenja. Tedaj sem se zavedel, kako drugačno bi bilo moje življenje, če bi bil tedaj na pustih Marje od sebe. Posledica tega mojega spoznanja je bila, da sem začel Marto iskati. Prebrskal sem adresarje, uradne registre in dajal oglase v dnevnike. A vse zaman. Potem sem nekega dne — nikar se mi ne smeje — odšel v Frideriksdal. Tam se obujal spomine in dognal, da se v 37 letih, odkar nisem bil tam, ni prav za prav nič spremenilo. Gozdček in krma sredi njega je bila prav takšna kakor nekoč. Vstopil sem in obedoval. Tudi gostilniška soba je bila še prav takšna, samo tapete so bili medtem prenovili. Po obedu sem odšel na plano in obhodil vse tisto, kar sva pred toliko leti obhodovala z Marto. Zdelo se mi je, ko da sem začel v pravični vrt in so je čas ustavil. Preteklost se mi je zdela sedanost...

Stari gospod je za nekaj trenutkov umolknil, potem pa z nogo izbrisal dekleško podobno, ki jo je prej s palico zarisal v pesek.

»Dolej nikdar nisem verjel v prenos misli,« je potem nadaljeval, »toda sedaj sem na lepem začel verjeti v to in klical in rotiti Marto, naj se vrne k meni. Zmerom znova sem klical njeno ime in jo prosil, naj se vrne...«

»Ali je prišla?« ga je prekinil drugi gospod.

»Ne, ni prišla in jaz sem se žalosten vrnil v mesto.«

»To bi si bil lahko že prej mislil,« je dejal njegov poslušalec.

Upokojeni državni uradnik je pa odmahnil z roko in nadaljeval:

»Nisem še končal svoje zgodbe. Ko sem se vrnil domov, sem najprej pogledal v pisarni nabiralnik in zagledal v njem majhen bež pisemski ovč. Odprl sem ga in našel v njem na majhnem papirju s svinčnikom napisano »Marta«. Iskala me je torej, medtem ko sem jaz obujal v Frideriksdalu spomine in jo klical. Pozneje nisem nikdar več ničesar slišal o njej.«

»Hm,« je nekam činično zategnil njegov sosed. »Toda, ko vas je hotela obiskati, je bila gotovo stara že šestdeset let in zdaj se mi, da je boljše, da vas ni bilo doma. Tako vam je ostal nanjo lep spomin in v duhu vidite pred seboj njen mladostni obraz.«

A upokojeni državni uradnik mu ni odgovoril. Morda je njegovo opazko preslišal, morda je bil pa sploh drugih misli. Zamišljeno je sedel in risal s palico v pesek dekletov obraz.

Nemogoča tajnica

Gizela je dobila službo tajnice pri dr. Haroldu Schneiderju. Šel je bil eleganten, simpatičen mož in je Gizeli od prvega trenutka ugajal.

Ko je bila Gizela tretji dan v službi pri dr. Schneiderju, je spoznala njegovo ženo.

»Vi ste torej nova tajnica mojega moža?« je vprašal šefova žena in Gizela nezaupno premerila od nog do glave.

»Da,« je odgovorila Gizela.

»Potem vas moram posvariti, gospodinja,« je nadaljevala žena. »Če hočete v tej službi dolgo ostati, nikakor ne smete biti takšni, kakor je bila prejšnja tajnica.«

»Potrdila se bom,« je obljubila Gizela. »Ali vas smem vprašati, kaj je ona gospodična zagrešila?«

Gospa se je činično nasmejala. »Bila je slaba tajnica! Vsakako lena, nevljudna s poslovnimi prijatelji mojega moža, vsak dan je eno uro prezgodaj prišla v pisarno, da se smogledovala se le rada s šefom. Poleg tega je bila celo tako predrzna, da je ponudila denar.«

»Ali je to sploh mogoče?« je vzkliknila Gizela.

»Da, tako slaba je bila,« je potrdila gospa. »Sele ko sem jo donovela, da tako ne more več iti dalje, to je odslavil in si poiskal drugo. Upam, da boš ti boljše moč.«

Potem je šefova žena odšla.

Gizela je trdno sklenila, da bo vestno opravljala svoje delo in da zoper ne bo razočarala.

Ko se je potem dr. Schneider vrnil v pisarno, ga je Gizela med drugim vprašala:

»Gospod šef, vaša prejšnja tajnica je morala biti pač nemogoča ženska. Kako se je neki pisala?«

»Prejšnja tajnica?« se je začudil šef. »Aha, to je bila moja žena!«

KOLESA VSEH ZNAMK. damske, moške, otroške, rabljene in tudi v neravnem stanju kupim. Plašče in zračnice nove in stare plačam po najvišji dnevni ceni. Motorje vseh vrst stalno kupujem. Mehanična delavnica Ambroz, Ljubljana, Dunajska cesta št. 71.

KRZNE PLASCE. lisitje boe, dobro obranjene, kupuje KRZNARSTVO ROT. Mestni trg 5. Srejem samo dopoldno, vhod skozi vežo

Zobni ambulatorij dentistične šole, Vegova 8, posluje ob ponedeljkih, sredi in petkih od 8. do 12. ure. Cene nizke.

Ujone izdelke barvalite se s splošno barvo ki usnja ne škoduje Blake — Napoleono trz

Živali kot zdravilke in dobaviteljce zdravil

Napisal H. H. Reinsch

V srednjem veku so zdravniki in vrači posebno radi uporabljali živali kot zdravila za človeške bolezni. V starih knjigah o zdraviljenju beremo navodila o uporabljanju zmajev krvi, zmajevih zob, krastajih src, zajčje krvi, lisitjih obisti, medvedjih jeter, kravih odpadkov, krvi mnogih ptic itd. Pa to niso bile edine vrače. Tako so tedanjí vrači verjeli na pr., da se dajo ob ščipu o polnoči ujeti, razrezane in še žive kuščarice s pridom uporabiti za zdravljenje sifilisa. Na kužna uljesa so stavlili ujete polže. Srečno zaprtje so hoteli odstraniti z usmi itd.

Da pa moremo iz nekaterih živali res pridobivati zdravila, priznava tudi moderna medicina. Zdravilstvo pozna mnogo preparatov živalskega izvora, tudi še dandanes se pa s pridom uporabljajo pijavke pri odvajanju krvi. Marsikod je dalje še v veljavi stara vera, da more pik čebele izleciti revmatizem, in se revmatiki zato nalašč nastavljajo tem želim žuželkam. Po vod za to je rodilo spoznanje, da čebelarji skoraj nikoli ne obole za revmatizmom in da revmatiki, ki postanejo čebelarji, navadno hitro ozdravijo. Sodobna znanost teh upoštevanj ni zavrgla, samo da je prišla pridobivati strup čebeljih žol in ga je stavila zdravnikom na razpolago v čisti obliki za natanko doziranje injekcije.

Vedno znova slišimo tudi, da so muhe prenašalke mnogih bolezni. Tem bolj se moramo zato čuditi, da vzgajajo v Nemčiji posebne muhe samo zato, da z njimi zdravijo rane, ki se nečisto zacelijo, zlasti pri zunanjih tuberkuloznih obolenjih. Te muhe hranijo najprej z mesom in medeno vodo v nalašč zanje zgrajenih kletkah. Na meso ležejo samice tudi svoja jajca. Ta potem zdravniki zbirajo kakor marljivi perutinarji kurja in jih spravljajo v posebne omariče, dokler jih ne naberejo zadostno količino. Potem jih sterilizirajo in ko se iz njih izležejo ličinke, so brez vseh kužnih bacilov. Te ličinke stavijo nato v rane, katere hočejo ozdraviti. Toda v naj-novejšem času poskušajo tudi že iz ličink samih pridobivati zdravilo za celjenje tuberkuloznih ran, da ne bi bilo treba več uporabljati naravnost črvičke same, kar gotovo ne vpliva ne na bolnika ne na zdravnika preveč estetično.

Pijavke, čebele in ličinke teh muh so nekako zadnje živali, ki jih medicina še uporablja kot take v svoji praksi. Mnogo je pa živali, ki dajejo posredno zelo važna in učinkujeta zdravila. Kačji strup je med takimi pripravki že dolgo zelo važen. Na Balkanu so že davno ljudje sami lovili neko posebno vrsto kač (vipera ammodytes), katere strup so uporabljali za omiljenje bolečin za rakom obolenih ljudi. Zdaj izdelujejo iz kačjih strupov cepiva proti kačjim pikom.

Trebušna žlezta alinavka svajaj daje surovino za pridobivanje insulina, ki je najnepošeje dostojno zdravilo

za zdravljenje sladkorne bolezni. Še brejih kobil daje surovino za pridobivanje ženskih jajčnih hormonov. Vendar je bilo mogoče najti tudi v rastlinskem svetu rastline, ki dajejo enake hormone. Zlasti jih dajejo soja in koščice nekaterih palm. Toda v srednjem veku so pripočeli ženskam, ki niso mogle zanesti, kar naravnost uživanja seči brejih kobil. Uspeh je bil čisto dosežen, če je imela nesrečnica tako močan kelodec, da je tako sredstvo zmogla. Prav to je napolnilo moderno znanost, da je skrivnost prestalca in jo našla v že omenjenem hormonu.

Za davico, škrlatnico, rdečico in otroplost tilnika uporabljajo dandanašnja medicina cepiva, katere pridobiva iz krvi z bacili teh bolezni okuženih konj, ki so imuni. Pa tudi človek sam služi kot dobavitelj zdravlja. Seveda ne tako, kakor so si domisljali neuki ljudje ponekod še pred nekaj desetletji, ko so trčili, da love lekarjarji rdečelasce in jih potem kuhajo, da pridobe iz njihove masti posebno zdravilne maže. Ugotovljeno je namreč, da vsebuje kri ljudi, ki so preboleli otroško paralizo, neko snov, ki deluje kot zdravilo za to zelo nevarno bolezen. Zato jemljejo takim ljudem kri v količinah, ki jih morejo brez škode pogrešati, da rešujejo z njim njihove bližnje.

Kakor vidimo, vse starovrško in srednjevrško zdravljenje z živalmi le ni bilo vrača. Prenekateri star postopek je napolnil moderno znanost, da je zadevo temeljito preučila in odkrila stvarno ozadje. Völkischer Beobachter

Megleni trakovi za letali

V pouk zlasti tistim, ki imajo včasih prebujno domišljijo

Odkar se pojavljajo tudi na ljubljanskem nebu vojna letala, se tvorijo za njimi včasih beli megleni trakovi, o katerih ustvarja ljudska domišljija najrazličnejše legende. Skoraj vsi opazovalci so prepričani, da so letala, ki puščajo za seboj take trakove, angleška ali ameriška, in nekateri vidijo v njih celo tajne znake in najrazličnejše napovedi. V resnici pa niso taki trakovi nikakoli posebnost angleških ali ameriških letal, ne predstavljajo nobenih napovedi in ne nastajajo samo nehoteno, ampak celo proti volji letalcev, katerim morejo postati usodno izdajalski.

Nastajanje belih meglenih pramenov (tako imenovanih kondenznih trakov) za letali je naraven pojav, ki pa potrebuje za nastanek polet v velikih višavah. Dokler so letala letela nižje in jim tehnika neizpolnjenosti ni dovoljevala dvigov visoko nad zemljo in oblake, tudi pojava belih meglenih trakov ni bilo. Vzrok njihovega nastajanja so razgreti plini, katere izpuščajo letalski motorji, plini, ki so prepojeni s parnimi hlapi. Parni hlapi v izpuhu motorjev se v mrzlem ozračju velikih višin zgostujejo in spreminjajo v ledene kristale ter ustvarjajo na ta način s površja zemlje dobro opazljive pramenske oblake. Če je pa zrak v zadostni meri vlažen in na neki določeni toplotni stopnji, ki je potrebna tudi za nastajanje oblakov, se zgostevalni trakovi izpuhov razblijajo v naravnim, tako podobnih oblakom, da njihovega pravega, umetnega izvora sploh ni več mogoče spoznati.

Običajno se zgostevalni trakovi naglo razblijajo, ker motorji vijaki razpodevajo zrak za seboj in tako preprečujejo ustvarjanje oblakov. Za nastajanje trakov ali oblakov, ki ostajajo šele časa na nebu, je zato potrebno, da obstajajo prav posebni toplotni in vlažnostni pogoji. Ti obstajajo lahko v različnih, višjih ali nižjih legah, a samo v določenih višinah nad zemljo. Više jih ni in višje tudi ne.

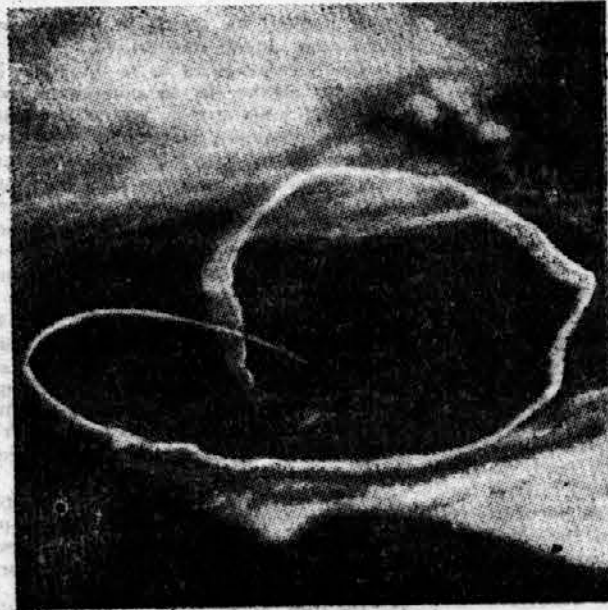
Zgostevanje — ali kondenziranje — je torej prehod iz plinskega v tekoče stanje, katere pospešuje pri nastajanju belih meglenih trakov za letali zlasti obstoj sajnih delcev v motornem izpuhu. Prav tako pospešujejo

— kakor dobro vemo — delci saj iz tovarniških dimnikov tudi nastajanje čestih megel nad večjimi industrijskimi središči. Pri pojavljanju v eglenih trakov za letali je pa zaradi velike višine in nizkih toplotnih stanj prehod iz plina čez paro v led tako nagel, da se plini skoraj neposredno spreminjajo v ledene kristale. Količina parnih hlapirov v izpuhu odločuje o tem, ali so megleni trakovi gostejši ali redkejši in zato ostreje ali šibkeje oblikovani. To pa zavisi spet od same pogonske snovi motorjev, o čemur nje sestave. Če so dani vsi navedeni pogoji, nastanjo megleni trakovi, ki ostajajo za letali kakor ostro obmejene črte.

Ta pojav je podoben pojavu naravnega nastajanja oblakov. Različek je samo ta, da se parni hlapi v izpušnih plinih takoj ohladi in pomešajo z zrakom ter na ta način zgostijo, medtem ko se pri naravnem postopku dogaja to počasi in po natančnih prehodnih stopnjah. Pričetek meglenih trakov, takoj za izpuhi motorjev, je še skoraj neopazljiv in postaja vidnejši šele nekaj metrov za njimi. Nastajanje teh trakov pa ni zaželeno, ker izdaja sovražniku položaj, višino in poletno smer letal, kar vse bi letalci radi čim bolj prikrili; že zaradi protiletalske obrambe. Mimo tega izdaja sovražniku tudi zelo natanko število letal. Po vsem tem je razumljivo, da se gradilci letal trudijo doseči, da se taki megleni trakovi tudi v višjih legah ne bi tvorili. Vendar je bil ves trud doslej še zaman: Ni pa skoraj nobenega dvoma, da bo tehnika bodočnosti dosegla tudi ta svoj cilj, bodisi s še večjo pospešitvijo naglice, s hitrejšim dviganjem v višje plasti in pred vsem s polti skoni stratosfero, kjer ni fizikalnih pogojev za nastajanje meglenih trakov za letali.

Zaenkrat se letalci lahko izognejo nastajanju meglenih trakov samo na ta način, da se spuste nižje ali dvignejo višje, v zračne plasti torej, ki vsaj trenutno ne vsebujejo pogojev za zgostevanje plinov in hlapirov v ledene kristale. Nobene skupnosti pa nimajo ti pojavi z namernim ustvarjanjem meglenih črt za letali po nebu, iz katerih je mogoče sestavljati določena znamenja ali črke ter celo napise, namenjene pred vsem reklamnim namenom. Tako upisanje po nebu se poslužuje umetne megle, katere nastanek je čisto drugačen.

Iz tega spoznamo, da so vse ljubljanske govornice, ki se pojavljajo ob priliki visokih poletov nemških ali drugih letal nad našim ozemljem, do cela brez podlage in samo plod prebujne domišljije o fizikalnih zakonih nepoučenih ljudi.

K članku v prvih dveh stolpcih:

Megleni trakovi (imenovani tudi »kondenzni prameni«) na nebu, fotografirani iz letala.

Zadnji potomci Avarov

Kaj se je zgodilo z nekdanjimi sosedi Slovencev

Vsa Slovenec, ki se je kdaj zanimal za našo najstarejšo zgodovino, pozna narod Obrov ali Avarov. Zgodovina pripoveduje namreč, da smo se Slovenci naseljevali na svojem sedanjem narodnem ozemlju pod vodstvom ali vsaj s sodelovanjem Avarov. Z njimi skupaj smo se tudi bojevali v Langobardiji za vdor v nižino gorente Italije. Avari so bili turkotatarsko ljudstvo, ki je privahalo v Srednjo Evropo od nekdaj iz Azije čez Karpate, a je potem brez sledu izginilo, medtem ko smo mi Slovenci ostali do današnjih časov.

Malokdo pa ve pri nas, da del potomcev starih Avarov še vedno živi, in sicer na Kavkazu. Naseljeni so v oddaljenih dolinah severnih pobočij omenjenega gorovja, ki loči Evropo od Azije, in se imenujejo Jasaji. Število turkotatarskih Jasajev je majhno in nobenega dvoma ni, da bodo počasi por. olnoma izumrli. Pa tudi sicer niso Jasaji nič podobni svojim davnim prednikom Avarom. Medtem ko so bili ti podjetni, junaško in bojevit ljudstvo, so njihovi pozni nasledniki apatični in leni do vseh sk. nosti. Današnji Jasaji se vse živli, nje ne dotakne nobenega dela.

Vsa za življenje potrebna opravila oskrbujejo pri Jasajih samo ženske. One se brigajo za gospodinjstvo in gospodarstvo, podirajo tudi drevesa v gozdovih in žgo ogelje, ki je glavni pridobitni vir Jasajev. Prav tako obdelujejo tudi svojo skromno zemljo in pridelujejo živila. Moški se ukvarjajo kvečjemu z varovanjem otrok, pa še s tem samo tedaj, kadar žensk ni doma. Zato pa tudi nimajo nobene

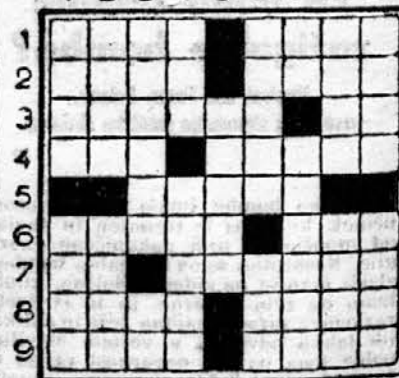
besede. O vsem odločajo ženske. One so gospodarice v hiši in v občini, one odločajo o delu, o premoženju, usodi otrok in sploh o vsem tistem, kar je pri drugih ljudeh privilegij moških. Tega položaja ni bistveno mogel niti boljševizem izpremeniti. Krajevnih svetov pri Jasajih ne vodijo moški, ampak ženske.

Taki so čudni potomci nekdanjih Avarov, pred katerimi so trepetala mnoga evropska ljudstva in s katerimi smo živeli tudi Slovenci v svojih prvih časih v prijateljstvu ali v sovraštvu, v miru ali v boju, dokler se jih nismo nazadnje popolnoma iznebili.

Starost nalivnega peresa

Splošno velja prepričanje, da je nalivno pero iznajdba novejšega časa in da so njegovi iznajditelji Američani. Kakor glede pre mnogih drugih iznajdb, pa tudi prepričanje o tem ni pravilno. Nalivno pero s katerim se ponajšam modernih sodobnikov je staro že najmanj 300 let. Seveda tisto pero tedaj še ni bilo niti zlato niti tako elegantno in precizno, kakor so sedanjia, toda načelo, po katerem je bilo napravljeno, se ni prav nič razločevalo od sedaj veljavnega.

V neki knjiži iz l. 1636, v kateri so opisane razne kurioznosti, beremo tudi navodilo nienega pisca E. Schwenlerja, ko si je mogoče pripraviti »pero, ki vsebuje črnilo«. Po tem navodilu izvedemo, da je treba najprej prirezati tulec za pisanje, katerega vlakneno nato v drug tulec, napolnjen s črnilom vse skupaj pa denemo nato še v tretji, največji tulec, ki nam služi kot držalo. Takemu nalivnemu peresu so pa rekli tedaj »popolno pero, ker ga je človek lahko nosil stalno s seboj in je mogel z njim pisati kadar in kjer koli je bilo potrebno. Vendar so bila tista »popolna peresa« še tako primitivna, da jih ni bilo

Vodovavno: 1. Žensko ime. Del roke. — 2. Bog ljubezni. Moško ime. — 3. Kraj nesrečnega spomina. Fonetična električna enota. — 4. Žensko ime. Jed. — 5. Duhovnik. — 6. Rastlina. Veznik. — 7. Egiptovski bog. Azijska reka. — 8. Arabski knez. Majhen »plug«. — 9. Vozilo. Očka.

Navpično: 1. Živalski glas. Bog vojne. — 2. Svetopisemska oseba. Grška črka. — 3. Evropski veletoč. Veznik. — 4. Medmet. Trske. — 5. Del suknjiča. — 6. Živalsko plemo. Italijanski cerkveni brat. — 7. Glavni števnik. Azijska gora. — 8. Jek. Kraj pri Zalecu. — 9. Ne pozna sonea. Zemljepisni pojem.

RESITEV KRIZANKE štev. 17

Vodovavno: 1. obrok; »Potop«. — 2. brod; Lira. — 3. led; Pan; red. — 4. Ag (srebro); pasat; še. — 5. so; trapez. — 6. kolo (prvi je ogenj); trak. — 7. podobna; os. — 8. ar; malik; ta. — 9. dihi; dar; sik. — 10. atol; havana. — 11. ropar; nekaj.

Navpično: 1. oblak; padar. — 2. breg; korito. — 3. rod; sod; hop. — 4. od; »Poloma; la. — 5. kapa; obad. — 6. rast; Alah. — 7. nart; Iran. — 8. ol; karok; ve. — 9. tir; pas; sak. — 10. orešek; Tina (»Zapiski Tine Gramontove«). — 11. pa; dec; zakaj.

mogoče izdelovali v večjih množinah in za prodajo. Bila so torej le bolj kurioznost čudakov.

Pred koncem osemnajstega stoletja so se na »popolna peresa« že tako izpopolnila, da so jih pričeli v Nemčiji izdelovati v večjih množinah in prodajati. Prva »stvarnata« za taka peresa je bila v Lipskem, kjer jih je v svoji delavnici izdeloval mehanik Scheller od leta 1788, dalje. Schellerjeva peresa so bila izdelana že iz kovine ali roženice. Ker niso bila draga, so ljudje pridno segali po njih, toda navadno niso dolgo funkcionirala in se zato niso mogli splošno uveljaviti.

Po teh prvih poskusih v Nemčiji se je pojavilo nalivno pero v Angliji, kjer je bil l. 1809, prijavljen prvi patent. Sele znatno pozneje je prišla iznajdba v Zedinjene države Severne Amerike, kjer so jo počasi izpopolnjevali in industrializirali nieno izražljanje. Tako so prva nalivna peresa v obliki, kakor jo zdaj poznamo, res prišla šele iz Amerike, toda ideja zanje je le dala stara Evropa.

Barvna fotografija v službi zvezdoslovja

Pomembne odkritje češkega profesorja

Barvna fotografija, eno izmed najnovejših čudes modernih tehnik in kemije, obeta postati zelo važno pomožno sredstvo tudi v astronomiji. Z njeno pomočjo bo namreč mogoče spoznati pravo barvo nebesnih teles, zlasti meseca in planetov, iz česar bo spet dalje mogoče razvozlati razne skrivnosti bistva njihove površine.

Te nepričakovane možnosti je odkril nedavno češki zvezdoslovec prof. Bouška v Pragi, ki je prvič v zgodovini astronomije posnel lunin mrk z barvnim filmom. V ta namen je uporabil znani film Aglakolor v velikem praškem Zeisovem astrografu, katerega objektiv meri 18 cm in ima žariščno razdaljo 3,24 m. Na slikah ima nezamisljeni del meseca rumenooznanasto barvo. Oni del površine meseca, ki ga pokriva senca Zemlje, je svojevrsno bakrenordeč, »morjarc«, to so površine meseca, katere so nekoč smatrali za dna izsušenih morij, so pa rjavomodrikasta. Na barvnih fotografijah ščipa, katere je tudi napravil prof. Bouška, je meščeva ploskev zelenorumenkasta, »morjarc« pa so še vedno rjavomodrikasta.

Obenem je napravil prof. Bouška tudi prve barvne posnetke planeta Jupitra. Na njih je to nebesno telo našega sončnega sistema rumeno, njegovo sredino pa sestata dve črti, ena svetleje rumena, druga pa rjava. Ti dve črti sta identični z znanima ravninskima oblakoma pasovoma planeta. Prof. Bouška bo svoje posnetke nadaljeval tudi na drugih planetih in odkril nove poglede na bistvo njihove površine.

Netopirji ljubijo družbo

Netopirji navadno nikdar posamično ne preživijo dneva. Zmerom se v velikem številu obesimo na drevo ali v volline in tam prepe dan. Nekaj naravoslovec je ugotovil, da počiva v neki votlini pri Solmi v Texasu že dan ni manj ko trideset milijonov teh živali. Ko zvečer, netopirji zlete iz te gorske votline, se zli, ko da bi se zakladilo iz gore.

Tudi cvetlice se sovražijo

Nekatere cvetlice so tako rekoč sovražijo med seboj in jih nikakor ne moremo skupaj povezati v šopek ali pa skupaj namestiti v vazo. Takšni sovražnici sta na primer vrtnica in reveda. Če ju v šopku z drugimi cvetlicami damo skupaj v vazo, lahko že čez pol ure opazimo, da sta se kakor rokooborela ovili druga okrog druge in veneta, medtem ko so druge cvetlice ostale sveže.

Črepinje v jedilnih vagonih

Po statističnih podatkih so razbili v mirnih časih v jedilnih vagonih brzece natakariji in gostje na leto nič manj ko 204.000 krožnikov, 200.000 kozarcev in 110.000 kavnih skodelic na leto.

Strupeni deževniki

Deževniki ali čiste ki se pojavljajo na površini zemlje zlasti po toplem dežju v večjih množinah so vsake-mu človeku znane nedolžne in poljedelstvu koristne živalce. Ribiči jih radi nabirajo na trnke, da privabijo z njimi ribe in jih ulamejo. Mnoge živali, posebno plice, jih pa zelo cenijo kot tečno hranivo.

Vendar morejo ti nedolžni deževniki postati ob določenem času in nek-lum živalim, zlasti gosem škodljivi, ker jajočajo za časa parjenja strupeno sluz.

Žalovanje v rdeči obleki

Šele v začetku 16. stoletja je prišla v Nemčiji za žalovanja v modo črna barva. Prej so ljudje v znak žalosti nosili rdeče obleke.

Gredo cvetlice je imela na glavi

K neki svedčanosti na francoskem dvoru je lepega dne leta 1783, prišla markiza St. Remy s svojevrsnim klobukom, na katerem je imela zelo gredo cvetlice. Na njem je imela na klobuknem mahu posajene redke trave, med njimi pa vrtnice, nagije in vijoli-lice. Da vse te rastline ne bi ovenele, je imela markiza okrog klobuka napeljan arebrn žlebiček, iz katerega se voda namakala cvetlice na klobuku.

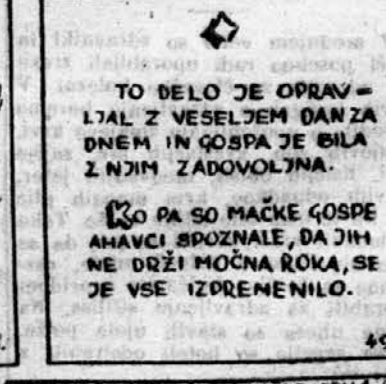
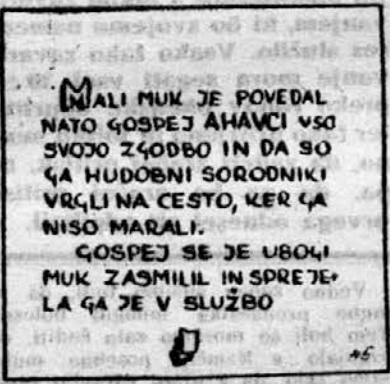
Ta klobuk je bil skoraj pol metra visok in je tehtal nič manj ko štiri tile.

Naočnike so nosili za nakit

V drugi polovici 17. stoletja so bili v Španiji naočniki zelo v modi. Španci so bile trdno prepričane, da naoč-niki človeka bolj potepšajo ko še tako dragoceni nakit. Zato so jih nosili tudi one, ki so prav dobro videli.

MALI MUK

SASA DOBRILA

DALJE PRIHODNJE

Tako kmalu ni bilo v graščini raz-
žen strica Lojzeta nikogar, ki bi se
tudi vsaj trohico naklonjenosti do
male Sonje. V očeh Lydije, Vere in
Anette kmalu ni bila nič več druge-
ga, kakor samo še napotno bitje, ki
jim je kvarilo lepa upanja.

Po razgovoru s svojo ženo tisti
prvi večer po vrnitvi iz Ljubljane je
Loize Bregant odšel k Sonji, kakor ji
je bil obljubil. Sam s seboj pa je bil
skrajno nezadovoljen, ko je spoznal,
da je s tem, da je ženi odkril bratran-
čev dvome o deklinem rojstvu,
vzbudil v njej prav nasprotno od so-
čutja. Toda to se ni dalo več popra-
viti, in mimo tega si ni mogel uisli-
ti, da bo Lydija obvisela na svoji misli
in jo predla dalje.

Sonja še ni spala, ko je stopil v
njeno sobo. Ležala je še vedno
budna in plaha v postelji. Mogoče je
slušala čutila, da se zbirajo v tisti hiši
profi njej sovražne sile? Toda ob
strani strica Lojzeta je spel postala
mirna. Sedel je k njej, jo gladi-
l po lasih in ji govoril:

»Spi mirno, otrok, v svoji domovi-
ni luči bo vse lepše in boljše. Pri-
vadila se boš, in teta Lydija bo s te-
boj dobra, in tudi Verica se te bo
privadila. Spi, in ljubi Bog bodi s te-
boj!«

Sonja je položila glavo na njegovo
roko in je tako naglo zaspala, da se
je moral zelo previdno odmakniti, da
ni prebudil. In liho se je odstranil
ter naročil Anetli, naj Sonjo zjutraj
obleče in naj bo dobra z njo. Anette
mu je obljubila. Tedaj ni še nič ve-
delo o zlihi misli svoje »lepe markize«.
Misli je še vedno, da je deklica pri-
hiši samo zato, da se bodo povečali
domači dohodki.

XVII.

Ko se je Sonja zjutraj prebudila, je
bila Anette že v njeni sobi. Odstrla je
zaveso, da je svetloba posijala v pro-
stor. Čeprav pa Anette še ni vedela
vseh skrivnosti, ji je bila »lepa mar-
kiza« že zaupala, da je deklica hčer-
ka gospodovega bratrance. Zato je
bil stanka z malo tako prijazna, ko-
likor je pač mogla biti z vsemi ljudmi,
razen s svojo »lepo markizo« in njeno
hčerjo Vero, ki sta ji bili boljše
vrste. Pogovarjali se s Sonjo ni mo-
gla veliko, saj je sama razumela ko-
maj nekaj nemških besed, dekletce
pa ni znalo še čisto nič francoske.
Pravo, po čemer je Sonja vprašala,
so bile njene punčke. Dejala je:

»Tvoja jih je vzeti iz kovčega in
poslaviti na zrak, Anette! Liza je go-
tovo neskončno žalostna, da jo noč
ni spala z menoj. Zdaj morajo biti de-
ležne reda, da ne zbole.«

Anette je za silo razumela njeno
zlobodranje in se je smejala. Obli-
žala je, kakor je vedela in znala, da
bo storila po njenih naročilih in bo-
do po zjutraj punčke že na mestu.
Sonja bi jih bila seveda rajši videla
tako, toda sliharili ni hotela in se je
lepo zadovoljila z Anetino obljubo.
Mirno je sledila Anetli, ki jo je od-
peljala v zadrževalnico. Tam je na-
šla še strica Lojzeta, teta in sestri-
čno. Striček jo je prisrčno pozdravil
in jo posadil na njeno mesto pri mizi.
Prej se je pa še poklonila teli in
ponudila roko sestrični.

Bregantova je pozdravila Sonjo s
prisiljeno prijaznostjo, dočim ji je Ve-
ra stisnila roko nekoliko prijaznejše,
kakor dan prej, ob prihodu. To pa
zato, ker je bila zelo lepo oblečena
in tudi sicer lepa. Ni pa mogla od-
vrniti pogleda od njenih las in vzklit-
nila je:

Dokument naše tragedije

Crne bukve

o delu komunistične osvobodilne
fronte proti slovenskemu narodu

Pred nekaj tedni se je pridružila
naši maloštevilni dokumentarni lite-
raturni zbirki knjiga, ki bo še na-
šim poznim znanem dokaz tragedi-
je, katero je med naš mali in usodno
bičani slovenski narod priključila mo-
krovska Kominternica z ustanovitvijo
pribežnice poskusov bolševiške revo-
lucije in razplamenja državljanske
vojne na slovenskem ozemlju —
Osvobodilne fronte. Ta knjiga so »Cr-
ne bukve«, ki so zbrale na 248 stra-
neh velikega formata dolgo vrsto do-
kumentov in dokazov, ki več kot do-
kazujejo naslovno in usodno trditve, da
je OF že od svojega začetka samo
orodje sovjetskega imperializma, in-
ternacionalna komunistična avantgar-
da in največja nevarnost za sam na-
daljni obstoj našega naroda.

Po uvodni opombi, ki postavlja ome-
njeno trditve sledi pozivlje »Sloven-
ska osvobodilna fronta orodje sovjets-
kega imperializma«, ki se pričinja
z ugotovitvijo, da se je OF ustanovila
na pobudo Kominternice in šele tedaj,
ko je SSSR stopila v vojno. Njen na-
men torej ni bil in ni kako osvobo-
jevanje slovenskega naroda, ampak iz-
vajanje komunistične revolucije pod
lajzi, plaštem »nacionalizma« in »pa-
triotizma« s končnim ciljem: vklju-
čitev teh pokrajin v državni sklop
Sovjetske zveze. Sovjeti z organizacijo
OF tri niso niso »sledovali« namena
razbremeniti z njenimi »volajskimi« ak-
cijami slovensko poisto na »vzhodnem
bolševizma«, pri čem, ali vsaj ne
v prvi vrsti. Pozitivni namen je bil
zaneti v naših deželah komunistično
revolucijo »spraviti« pot v »naspro-
tno bolševizma« in bolševiškega im-
perializma ter ustanoviti in komu-
nično vlado. To vlado bi potem SSSR

MED TRNEM IN CVETJEM

* LJUBEZENSKI ROMAN V DVEH DELIH *

»Mon dieu! Ti lasje so naravno na-
kodrani in jih še voda ne pokvari.«
»Bo vsaj Anette imela z njimi manj
dela,« je rekel Bregant in se nasmeh-
nil, a se niti zavedal ni, kako je s
tem užalil svojo nečimerno ženo in
hčer.

Sonja je sedla na svoje mesto in
jedla, zraven pa poslušala stricove
šale, katerim se je od srca smejala,
dočim se je Vera kvečjemu kdaj pri-
siljeno nasmehnila. Tudi teta Lydija je
spregovorila z malo nekaj besed, o-
da Sonja ni mogla čuti do nje tiste
prisrčnosti, kakor do strica. Po zajtr-
ku je pa morala Sonja k Anetli, da
zloži nene stvari iz kočevga. Pred-
en je odšla je rekla Bregantova svo-
ji hčeri:

»Ce želiš, Sonjo lahko spremliš, da
si ogledaš njene stvari. Gotovo te
bodo zanimale.«

Vera se je odločila za naročilo ne-
koliko manj prisiljeno kakor prejšnji
večer, kajti bila je radovedna, če so
Sonjine obleke lepe. Za igranje je
imela že manj zanimanja, kajti bila je
povsem kakor odrasla, in ji za otro-
ško igranje ni bilo mar. Roko v roki
sta odšli obe deklici iz zadrževalnice,
in Vera je spregovorila s svojo se-
strično celo nekaj besed. To je Sonjo
opogumilo in osrečilo.

Sonjino »sobo« je bila že Jeanne po-
spravila. To ni bilo Anetino delo.
Sredi sobe so stali trije veliki kov-
čegi, v katere je bila teta Marjana
spravila vse, kar se ji je zdelo, da bo
dekletce potrebovalo. Njene igranje
in podobne malenkosti je pa položila
v ročni kovček. Ko je prišla Anette,
je Sonja naročila, naj najprej vzame
iz kovčega njene punčke. Vera je pa
sedla kakor velika dama na stol in
bingljala z nogami. Vse na njej je iz-
dajalo, da je vnaprej sklenila omalo-
važevati vse, kar bo videla med So-
njini stvari. Ko pa je Anette
dvignila iz kovčega punčke, je ven-
darle pristopila in se zanimala za ve-
liko dondo, ker je bila zares lepo
oblečena. Sonja se je pa zanimala
seveda samo za svojo Liziko, katero
je z vso svojo nežno ljube njo pri-
stisnila na srce in jo nato poljubila.
Vera se je prezirljivo zasmejala in
rekla:

»Fej! Kako moreš to grdo in uma-
zajo punčko sploh prijeti? Ali se ti
ne stidi? Lase ima razrščene in ves
obraz odrgnjen. Taka nečednost!«

Sonja je prestrašeno pogledala svo-
jo sestrično in še bolj nežno stisnila
k sebi Liziko ter dejala:

»To je moja ljubljanka. Imenuje se
Lizika in imam jo najrajši. Podarila
mi jo je moja lepa dobra mamica. O
Liziki ne smeš tako grdo govoriti, ker
je zelo občutljiva.«

Vera se je široko zasmejala in re-
kla:

»Grdo ljubljanko si si izbrala. Tako
osudne punčke še nikoli nisem vide-
la. Najbolje bo, da jo takoj vržeš v
ogin in sežgeš.«

Sonja je prestrašeno kriknila, ko je
hotela Anette prijeti Liziko in ji jo
vzeti. Tudi ona se je smejala njeni
ljubezni do oguljene igranje, in so-
glašala je tudi z Vero, da bi jo bilo
treba nemudoma vrči v peč. Sonja

jo je pa branila z vso svojo obupno
odločnostjo:

»Moji Liziki ne sme nihče storiti zla!
Fej, Vera! Kako moreš biti tako brez-
srčna in hočeš mojo ljubljanko vrči
v ogenj? Prestrašila bi se do smrti.
Saj je že tako zelo občutljiva in bo-
lehna.«

Vera in Anette sta se še bolj za-
krohotali, in sestrična ji je rekla:

»O, kako neumna si! Šel Punčka je
vendar le punčka, ničesar ne čuti in
ne more biti bolna. Grda pa je in tudi
osudna.«

Toda Sonja ni videla Lizikine gr-
dote. Sliskala jo je k sebi z vsem
obupnim čustvom ljubezni in srce ji je
nemirno bilo. Poltem jo je poljubila,
pobožala in pričela lizati. Boječ se
zanjo je položila Liziko v svojo po-
steljo in jo pokrila.

Anette in Vera sta se dalje kroho-
tali, a Verine oči so zle proli poste-
li, kamor je Sonjo skrla svojo pun-
čko, tako izdajajoče, da je bilo očito,
da čaka samo na primeren trenutek,
v katerem jo bo res poglala v ogenj.
Zraven je pa še dejala:

»Kako le moreš tako umazanijo po-
ložiti v posteljo? Meni bi se stidilo,
še kdaj leči na ležišče, kjer leži tvoja
Lizika.«

Sonja je bilo tako leso pri srcu, da
ni mogla odgovoriti. Pokrile je še
bolj previdno Liziko ter pričela raz-
meščati svoje ostale punčke in igrac-

OKVIRJI
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE
KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova 4

ke. Vera je spel gledala veliko dondo
in je rekla:

»Poglej to! Ta je lepa. Ta mi
ugaja.«

Dvignila je veliko lepo punčko, si
jo posadila na roko in odšla z njo
pred ogledalo, da bi pogledala, kako
ji pristaja. Sonja se za njeno početje
ni menila, Vera je pa vprašala:

»Ali ima ta punčka tudi še dru-
ga oblačila?«

Sonja je priklimala in poskala za-
želene obleke:

»Rada bi še z njo igrala in jo pre-
oblekla,« je rekla Vera.

»To smeš,« je privolila Sonja, »sa-
mo da ne boš moji Liziki storila več
žalega. Nikoli ne smeš pozabiti, da je
Lizika dar moje drage mamice, ki ji
je sama napravila tudi oblečko in
zdej sploh ne mara več druge.«

Vera je malomarno zmignila z ra-
meni in se dalje ukvarjala z veliko
punčko. Pričela jo je preoblečati, in
Sonja ji je pomagala. Nekaj časa sta
se čisto prijateljsko pogovarjali.
Ostale igranje pa Vere niso posebno
zanimale, bila je vse preveč »odrasla«,
da bi se mogla iskreno vdajati otro-
ški igri. Samo mizni tenis si je še
ogledala in dejala, da bosta ob pri-
liki skupaj bili žogo.

Posebno jasni so dokazi za izdajo slo-
venskih narodnih interesov na Pri-
morskem.

Še bolj kakor vse prejšnje govore
opis in podatki likvidacij Slovencev
po OF, likvidacij izven njenih vrst in
v njenih vrstah samih, kjer so morali
izginiti vsi tisti, ki so se hoteli upreti
izvrševanju komunističnega programa,
ko so ga spoznali. Ostavki o likvida-
cijah so dokument najbeštelnejše
grozovitosti, ki jo je v 1500 letih svo-
jega življenja na teh tleh doživelo slo-
vensko ljudstvo. Tudi tu ne srečamo
samo navdov in ugotovitev iz samega
tiska in aktivnega materiala OF, am-
pak so obkroženi tudi originalni do-
kumenti, važni zlasti za metode likvi-
dacij pripadnikov in nasprotnikov OF.
Dodan pa je še material o namera-
vanjih likvidacij protikomunistov v
trenutku, ko bi OF dejansko zavladala
nad slovenskim narodom. Višek je tu
dosežen z besedami divizijskega po-
litčnega komisarja Novaka: »Ni važno,
koliko ljudi še ostane na tem terito-
riju, ker za nas ni narod prav nič
važen. Edino važno je to, da mi ost-
nemo in zavladamo.« Grdivo grozov-
nih likvidacij tisoč in tisoč Slovencev
in Slovenk izpopolnjevalo v »Crnih
bukvah« množeslojne slike nesre-
čnih žrtv.

Posebna pozornost je posvečena tu-
di gradivu o uničenih domovih, šolah,
ustanovah, prometnih napravah itd.
Tu so tudi podatki o škodi, ki jo je
komunistična OF prizadejala ne samo
posameznikom, ampak sploh vsemu
slovenskemu narodu. Pridejane slike
kažejo nazorno posledice osvobodje-
vanja slovenskih krajev po OF. Je pa
v »Crnih bukvah« zbrana še mnogo
druga gradiva, ki je vse strahotna
oblozba OF, podkrepljena z neovrgli-
vimi dokazi. Obkroženi te tudi dol-
ge seznam žrtv, v kolikor ga je bilo mo-
glo sestaviti do časa izdaje knjige.
Skleni podati seznam funkcionarjev
vredov in raznih organizacij OF in
KPS.

»Crne bukve« so tako dokument, ka-

Pri izlaganju Sonjinih oblek se je pa
prebudilo v Veri vse večje zanimanje.
Brž je pozabila na veliko punčko,
pristopila h kovčegu in pričela ogle-
dovati najprej lepo sestrično perilo.
To jo je navduševalo. Sonja je pa po-
stala ob pogledu na mnoge malen-
kosti, ki so jo spominjale doma, ža-
lostna, in Anette ter Vera sta našli še
več povoda, da sta se ji smejala. Ta-
ko je bilo dobra teta Marjana polo-
žila med perilo tudi fotografijo Sonji-
nega očeta. Marjana bi bila rada da-
la deklici v kovčeg tudi materino sli-
ko, toda Franc Bregant je bil uničil
vse do zadnje, čim mu je žena po-
begnila z violinistom.

Ko je Sonja uzrla sliko svojega
očeta, je vsa prebledela, in nežno jo
je priklimala na svoje usnice. Potem
jo je položila na nočno omarico po-
leg svoje postelje. Anette se je spel
zasmejala in Vera je vprašala:

»Kdo pa je to?«

»Moj oče,« je povedala Sonja. »Ne
smeš se smečati!«

Radovedna je Vera stopila k sliki
in si jo ogledala, nato je rekla:

»Tvoj oče je mojemu zelo podo-
ben.«

»Oui, oui!« je vzkliknila Anette, ki
je tudi pristopila k sliki. »Zelo je po-
doben našemu gospodu. Kakor da bi
si bila brata.«

V tem se Anette ni menila. Bratran-
ca sta si bila res zelo podobna, le da
so bile poteze v Franovem obrazu
mnogo odločnejše od onih v Lojzeto-
vem. Sonja je pa bila zadovoljna, da
Vera in Anette tudi o njenem očetu
ne govorita tako zaničljivo, kakor o
njeni Liziki. Čez trenutek je pa re-
kla:

»Zato imam strica Lojzeta tako
rada, ker je podoben mojemu očcu.«

Anette je tedaj postavila deklici
drugo k drugi, in je, primerjajoč ju,
dejala:

»Tudi ti si nekoliko podobna mali
Slovenki, Vera.«

In res, v tistem trenutku podobnosti
ni bilo mogoče zanikati. Sonjin prej
okrogli obrazček je bil zaradi napo-
rov in doživljanja zadnjih dni postal
nekoliko bolj podolgovat in bledejši.
Anette je razločno opazila svo po-
dobnost, in če bi jo bil Fran Bregant
slušal, bi bil nemara pričel dvomiti
nad svojim dvomom, da Sonja ni nje-
gov otrok. Toda tudi tega Marjana je
bila Sonjino podobnost z Bregantovi-
mi že davno opazila. Sonja seveda
ni mogla slutiti, kako važno je bilo
Anetino odkritje tistega trenutka. Po-
dobnost je bila sicer le rahla, kajti
bolj ko svojemu očetu je bila Sonja
tedaj podobna še svoji lepi materi.

Potem so prišle na vrsto Sonjine
obleke, in Vera se je zdej tako zelo
zanimala za vse, da je stopila tesno
h kovčegu. Ugajale so ji skoraj vse
in tedaj je hotela nekatere pomeriti.
Sonja je bila s tem sporazumna in
tudi vesela, da ima vsaj nekaj, čemur
se njena sestrična ne smeje. Vera ni
bila večja od Sonje, čeprav leto dni
starejša, in tako so ji njene obleke
prav dobro pristajale.

Teta Marjana je bila pripravila za
svojo ljubljanko čisto novo opremo.
Zato je bilo lepih oblek več ko do-

volj. V vernih očeh se je zabiskala
kmalu grda zavist. Nazadnje se je ta-
ko razburila, da je pričela jokati. So-
nja je imela mnogo več oblek ko ona,
in bile so lepše. Zlasti se ni mogla
ločiti od neke obleke iz rumenkastih
čipk. Stala je v njej pred ogledalom
in se ogledovala od vseh strani. So-
nja kar ni mogla razumeti, da se nje-
na sestrična toliko zanima za obleke,
in ko je opazila, da Vera joka zato,
ker tista obleka ni njena, je dejala:

»To oblečko ti lahko podarim, če
ti tako ugaja. Čisto nova je še. Še
nikoli je nisem oblekla.«

Začuden jo je Vera pogledala.
Solze so se ji takoj posušile. In ni-
kakor ni mogla razumeti, da se more
sestrična tako lahko ločiti od prele-
pega oblačila, zato je rekla:

»To praviš samo tako, Zares men-
da pač ne misliš?«

Sonja se je nasmehnila, vsa sre-
čna, da ji more storiti veselje, in je
dejala:

»Ne, ne. Le tvoja naj bo! Saj imam
vendar še dovolj drugih oblek.«

Vera se je s pohlepim pogledom
ozrla po Anetli, toda ta ji je ohrab-
rujoče priklimala. Če bi bila stara slu-
žabnica mogla in smela, bi bila itak
vzela Sonji vse njene obleke za Ve-
ro. Kaj pa je sploh treba tej tukaj
toliko oblek? Toda Vera se ni za-
dovoljila s tistim, kar ji je sestrična
darovala; ko je opazila njeno rado-
darnost, jo je hotela še dalje izkri-
ščati. Zato je rekla:

»Nu, da, ker me že tako lepo pro-
siš, bom obleko vzela, saj meni itak
lepše pristaja, kakor tebi. Podarim
mi pa lahko tudi še tle rdečo oble-
ko z belimi vzorčki, v kateri ti golo-
vo ne bi bila čedna.«

Sonja je imela prav tisto obleko
najrajši, ne morda zaradi tega, ker
bi bila rada lepa, ampak zato, ker ji
je tako zelo ugajala družitev njenih
barv. Kljub temu je pomišljala, je ne-
kaj trenutkov, potem je vzela obleko
in jo res darovala Veri.

»Vzemi si jo! Toda moji Lizike ne
smeš več zaničevati in žaliti!«

Vera je hlastno pograbila obleko in
skakala veselo sem ter tja po sobi.
Saj je ni moglo nič na sveh bolj
razveseliti, kakor lepa obleka. In sta-
ra Anette se je veselila s svojo
ljubljanko vred tako zelo, da je Sonjo
celo poljubila. Sonja sama se je Ve-
rinega veselja tako veselila, da ni
pomislila ni na to, da se ji sestrična
ni prav nič zahvalila za darilo.

Tedaj je stopila v sobo gospa Ly-
dija. Sonja je takoj spel postala pla-
ha in zbegana. Obstala je in uhlila.
Vera je planila k svoji materi in ji
povedala, da ji je Sonja poklonila
pravkar dve lepi obleki. Gospa se je
ponosno vzravljala, in za trenutek se
je zdelo, da bo hčeri izgrgala obleki
njene nečakine iz rok, toda hip na to
se je menda premislila. Ali nima Ve-
ra več pravice nositi Bregantove
obleke, kakor ta — bogsigavedi de-
gav otrok? Zato je dejala prevzeto:

»Obleki lahko obdržiš, Vera, saj
je stric François itak določil, da si
smeš vzeti polovico stvari, ki jih je
Sonja prinesla s seboj. Podarja ti
jih on, ne Sonja.«

Vera je zavrkala in se vrgla na
Sonjine obleke. Lydija jih je prešla.
Bilo je skupaj osem novih oblek. In
ne da bi trenila z očmi, je rekla Breg-
antova:

»Izberi si torej še dve obleki, Vera!
Sonji bodo potem ostale tudi še šir-
ji, kar bo več ko dovolj, saj je pri-
nesla s seboj tudi še nekaj že noše-
nih oblek.« (Dalje prihodnjič)

HUMOR

Oba sta se premislila

Ona: »Včeraj ste me prosili za ro-
ko, a sem vas odbila, potem sem si pa
premisliła.«

On: »Tudi jaz sem si premislil.«

Ne pozna ga

»Ali poznaš gospoda Cveka?«

»Seveda! Včeraj me je prosil za ro-
ko in sem mu jih posodil.«

»No, potem ga pa ne poznaš.«

V šoli

Učitelj: »Janez, če postaviš na cesto
kos železa in se takoj nato vlije dež,
kaj te bo z njim zgodilo?«

Janez: »Zarjavel bo.«

Učitelj: »Dobro, kaj pa bi se v tem
primeru zgodilo z zlatom?«

Janez: »Izginito bi.«

Materina skrb

»Metka, preden se boš poročila, mi
boš vendar svojega zaročence predsta-
vila. Saj me niti ne pozna.«

»O pač, mati, te že pozna, pa je de-
jal, da me bo vseeno vzela.«

Dobro vino

»Gost: »Ančka, ali imate še zmerom
listo črno vino?«

Natakarica: »Da, še zmerom, go-
spod.«

Gost: »Potem mi prinesite pivo.«

tere bi moral poznati do podrobnosti
vsak Slovenec in vsaka Slovenka.
»Crne bukve« so strahotna oblozba
komunizma pri nas obenem pa tudi
imašil klje na boji za rešitev iz kr-
vavih krempljev azijskega komunizma.
S. S.

predpisal, da sme piti samo malino-
vec.«

Moderna obleka

»Maj mož je zelo skop. Pri vsaki
novi obleki se moram tako rekoč za
vsak centimeter boriti.«

»No, boj očito ni bil kaj prida
dolg.«

Pojasnilo

»No, Tonček, ali tvoj bratec že go-
vori?«

»Ne še. Saj mu pa tudi ni treba.
Kadar kaj želi, se začne dreti in mu
mati takoj izpolni vsako željo.«

Pri izpitu

Profesor: »Imenujte mi kakšno do-
bro uspalovo.«

Medicinec: »Dobra postelja, gospod
profesor.«

Pozna jih

»Metka, povej mi, koliko si stara?«
vpraša stric svojo nečakinjo.

»Osem let,« odgovori deklica.

»Ali si mi po pravici povedala?« jo
vpraša stric.

»Sem,« se začudi dekletce. »Ali mi
mar ne verjameš?«

»Veš, ženske se delate zmerom
mlajše,« ji pojasni stric, »zato ti ni-
sem mogel verjeti.«

Moški se hitreje starajo

»Kajne, vi in vaša sestra sta dvoj-
čka, gospod Koren?«

»Da, nekoč sva bila. Danes pa je
moja sestra za pet let mlajša od me-
ne.«

Odkritost

»Prav gotovo mislite, da sem norec,
kaj ne, gospodična?«

Kaj lahko daruješ mladi materi

Ce si se namenila, da boš obiskala svojo prijateljico, ki je prav te dni postala mlada mamica, se ti nehoče zbuditi vprašanje: Kaj bi ji podarila, da bi jo najbolj razveselila? Kako bi ji brez besed najlepše pokazala, da se z njo veselijo njene sreče in obenem dokazala tudi zanimanje in naklonjenost do malega zemljančka, ki ga čaka še bogve kako zavila in strma življenjska pot?

Lepo in prav je, če mladi materi, ki se leži v bolnišnici, prineseš sopek cvetic, in sicer takšnih, ki nimajo preveč močnega vonja. Ker jih bo bolnica gotovo namestila v vazi poleg svoje postelje, bi jo zaradi njihovega močnega vonja lahko glava bolela in bi tvoj dar ne dosegel zaželenega učinka.

Ce se ti zdi, da cvetlice prehitro uvenijo, ti bi pa srečni materi rada darovala kaj trajnejšega, se izkaži s kakšnim drugim darilom. Stopi na primer v knjigarno, kjer ti bodo gotovo lahko pokazali s posebnimi knjigami, ki jih bo mati lahko porabila za svoj dnevnik, vpisala vanje otrokove rojstne podatke in potem vso zgodbo njegovega mladega življenja. V to knjigo bo vpisovala vse otrokove dobre in slabe navade, napisala bo, kdaj je njen mali prvič spregov-

ril, kdaj naredil prvi korak. Tako bo knjiga postala materin dnevnik, pa tudi statistika vsega otrokovega razvoja. Pozneje, ko bo otrok odrasel in hodil že v šolo, mu bo lahko mati ta dnevnik pokazala in otrok bo ob njem domel vso veliko ljubezen svoje matere, vedel bo — kar tako malo ljudi ve — kako se je od svojega prvega početka razvijal in z materino pomočjo zraskel v odraslega, zrelega človeka.

Materi, ki večkrat zaradi preobilice dela ne bo mogla slediti otrokovemu razvoju, bo dnevnik dober in zanesljiv vzgojni svetovalec. In še pozneje, morda čez dvajset let ali še več, ko bo mati prišla v leta in bo njen otrok odšel v svet, ko bo stara in slabotna in bo hrepenela po sinu ali hčerki, ki sta nekje daleč, ji bo ta dnevnik prav prišel, brala ga bo in ob njem v mislih ponovno doživljala svoje največje doživljanje.

Ce pa tvoja prijateljica takšen dnevnik že ima, a bi ji ti vseeno rada kaj podarila, ji prinesi kaj dobrega za pod zob. Mlada mati, ki je pri porodu izgubila mnogo moči, potrebuje močne hrane. Naredi ji doma poceni domače pecivo, speci ji kos mesa ali ji pa pripravi dobro pijačo iz sadja, vse bo rada sprejela.

NAS NAGRADNI NATECAJ

Kotiček za praktične gospodinje

Za vsak prispevek, objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir

Nadevane kolerabice z zaseko

Olupljene glavice kolerabice kuhaj v slani vodi dvajset minut. Nato jih odcedi, odreži na gornji strani tenke plasti in izdolbi. Vzemij polovico izdobljenih vsebin vseh kolerabice in jih sesekaj z isto količino ocvirkov (segregih) ter malo zelenega peteršilja in česna. S to zmesjo nadevaj kolerabice in jih pokrij z odrezanimi plastmi. Nato jih polagaj na vročo mast in duš na slabem ognju eno uro. Potem zarumeni v isti kozici malo zrezane čebule, dodaj nekaj žlice moka in paradižnikove mezge in zalij z vodo. Nato kuhaj in prilivaj vodo kakšne pol ure.

Serviraj s krompirjem, rižem ali makaroni. Z. B. Lj.

Zelenjavni zrezki

Zreži na rezance 1/4 kg ohrovt, 10 dkg zelene, 10 dkg graha, 10 dkg kolerabice, 2 dkg korenja, 2 dkg peteršilja in 5 dkg fižola, ki si ga namočila že prejšnji večer. V kozico daj žlico masla, ko je vroča, stresj vanjo vso zelenjavo, jo premešaj in pokrij. Ko je zelenjava že mehka in se je sok osušil, jo zmelji na mesoreznic. Potem daj v kozico žlico olja in prepraži v njem na drobno sesekano čebulo, 1 dkg korenja, 1 tin in malo majerona. Vse to stresj m zelenjavo, dodaj, če imaš, še 1 jajce, sicer pa nastrga, surov krompir in izobilij zrezke. Zrezke potem povlaj v drobtinah ali v ocvrti in jih speci na kakršni koli maslobo.

Serviraj jih s krompirjem ali rižem. K. V.

Honorar za objavljeni recept dvignote lahko takoj po objavi v naši upravi. Po pošti pošiljamo šele takrat, ko se nabere več takšnih nakazil. — Prispevke naslovite na Uredništvo »Družinskega tednika«. Kotiček za praktične gospodinje. Ljubljana Pošta predal 253.

Kako varčujemo z nogavicami

Ob pogledu na lepe svilene nogavice je ženskam že od nekdaj hitreje vzvalovala kri po žilah. V duhu so že videli, kako leno se jim podajo in kako leno nogo imajo v njih. In lepo nogo se vendar sanja vsake ženske! Danes, ko se svilene nogavice tako zelo težko dobe in stanejo tudi lepe denarce, ženske še pogosteje sanjajo o njih in vse preveč ena sama želja: da bi spet lahko kupile več parov nogavic naenkrat, da bi si jih lahko izbrale po svojem okusu in nosile k vsaki obleki takšne, kakršne se ji najbolj podajo.

Dobro vem, da danes vsaka z nogavicami varčuje kakor le more, a vendar morda le še kakater ne ve, kako je treba ta dragoceni zaklad negovati tako, da ostane čim dalj lep. Preberite

Javna zaklonska služba le onim, ki jih zateče alarm na cesti in ne morejo doseči svojega hišnega zaklonskega ter onim iz najbližjega sosedstva, kjer v hišah iz tehničnih razlogov zaklonskega sploh ni možno napraviti. Nedopustno je, da se v javna zaklonska zatekajo osebe iz hiš ali celo uradov, ki imajo lastno hišno zaklonske.

spodnje nasvete, morda boste z njih pomočjo nekoliko podaljšale sicer tako kratko življenjsko dobo svojih nogavic.

Še preden nove nogavice prvič obujete, jih operite v vodi, ki ste ji pridali nekaj kapljic vinskega kisa. Tako postanejo trpežnejše.

Ne nosite istega para nogavic po več dni zapored, temveč jih vsak večer operite v mlaki milnici. Nekaj časa jih narobno stiskajte, potem ko se vam zdi, da ste oželi vso nesnago iz njih, jih pa izplaknite v mrzli vodi. Tudi jih ne smete oviati temveč samo iztisnite vodo iz njih. Potem jih obesite v senco. Še boljši je pa prepih.

Ce vam na nogavicah popusti perla, jo takoj namažite z vlažnim milom ali s sladko vodo.

Kadar obuvate nogavice, ne mislite na kakšno drugo stvar, temveč samo na nogavice. Skrbno jih napnite na nogo in pazite, da nogavica ne bo obvisela na kakšnem nohtu. Preden jih obujete, snemite vselej z rok prstane in uro in pogledite, ali nimate

DARMOL
najboljšo odvajalno sredstvo

na prstih trde kože ali zalomljenih nohtov. Tudi lošč na nohtih utegne postati v tem primeru usoden. Kaj hitro se nani ujamie nežna zanka in nogavica ni več cela. Zato je najboljšo, da si pred vsakim obuvanjem nataknete na roke rokavice, potem se vam nogavice ne bodo mozele nikamor zatakati.

Nogavice ne smete hraniti v omari več kot nekaj mesecev, sicer se vam utegne zgoditi, da boste namesto zapeljivo lepih svilnenih nogavic potegnili iz omare pačevino, ki se bo že prvič, ko jo boste oblekli, na več mestih pretgala.

Vsako luknjico, ki se vam naredi na nogavici, takoj zajte. Tako si boste prihranile mnogo dela.

Za razpokane ustnice

Suhe, razpokane ustnice niso prav nič lepe. Videti jo namreč zmerom blede in tanka kožica na njih je raskava in stara. Temu se pa prav lahko ognete, če ustnice večkrat na dan namažete z lepo vazelino, ki jo dobite v obliki črtala za ustnice v drogerijah.

One, ki uporabljajo rdečila za ustnice, bi si morale zmerom najprej namazati ustnice z navadno belo vazelino in šele potem z rdečilom. Tako bi dobile ustnice lep naraven sijaj in v vetru ne bi razpokale. Kožica na njih bi ostala mladostna in napeta.

Kako negujemo trajne kodre

Nekatere ženske mislijo, da trajno nakožani lasi ni treba negovati. Kako zelo se motijo! Trajno nakodrani lasje potrebujejo dvakrat toliko nege kakor drugi.

Ce so postali vaši lasje po trajnem kodranju suhi in se lomijo, jih morate vsak dan mazati z navadno brilantno, in sicer tako, da kanete nekaj kapljic brilantne na ščetko, potem pa z njo laso dobro oščetkate od korenin do konice. Posebno konca las dobro namastite in ne varčujte z brilantno. Tudi če se vam zdi lasje zelo mastni, bodo naslednji dan spet suhi. To je znak, kako potrebna jim je maslobo!

Tudi vaše male gospodične morajo dobiti za poletje nove oblečke. Da vas to ne bo dosti stalo, jih sešijte iz svojih starih oblek, ki jih iz katerega koli vzroka ne morete več nositi. Prvo oblečko poživlja bel ovrtnik, sicer je pa iz črtaslega blaga, pošila z zelenimi trakovi. Druga oblečka je iz bele umetne svile. Kadar ji bo dedelce odraslo, jo lahko podaljšate z robom druge barve. Trečja oblečka je iz zelene svile. Edini okras na njej je bel ovrtnik in nabran živetek.

Smotrna lepotna telovadba

Ce imate slabo držo, naredite vsak dan vsaj enkrat tole učinkovito vajo: Posadite si na glavo dve do tri precej težke, toda ne predragocene knjige, potem pa stopajte z njimi po stopnicah navzgor in pazite, da jih ne stresete z glave. Ko boste to vajo obvladali, to se pravi, ko vam knjige med hojo ne bodo več padale z glave, boste ravno hodili.

Tiste, ki imajo okrogel hrbet in neprožno hrbtenico, bi pa morale vsak dan delati tole vajo:

Sedite na stol in položite obe roki na kolena. Potem prosite koga, naj vam dvigne roke visoko v zrak in vas kolikor mogoče zravna. Ta vaja vam bo neverjetno dobro delala. Naredite jo vsak dan po večkrat zapored.

Prsni koš si najbolj okrepite s plavanjem. Zato pa ni nujno potrebna voda. Plavate lahko namreč tudi na suhem. Lezite na mizo ali na tla in pet minut z nogami in rokami plavajte, kakor da bi bili v vodi. Na uspeh vam ne bo treba dolgo čakati. Če boste vsak dan delali to vajo, boste že po štirinajstih dneh opazili, da ste dobili močnejše prsne mišice. Kmalu se vam bo razširil tudi prsni koš.

Ce imate presuh vrat, delajte tole vajo:

Vrzi glavo kolikor mogoče nazaj, potem jo pa počasi zavrtite na levo in desno, ne da bi pri tem pobesili brado.

Izmed desetih žensk ima prav gotovo ena mlahave trebušne mišice. Same morate priznati, da je mast na trebuhu nepotrebna in grda. (V vojnem času je sicer dobra rezerva.) Vaj za okrepitev trebušnih mišic je mnogo. Navajamo vam samo nekaj najlažjih.

Lezite na hrbet in iztegnite noge. Potem se pa, ne da bi si z rokami

pomagali, dvignite z gornjim trupom do sedečega položaja. Takoj boste začutili, kako so se vam napele trebušne mišice. Če te vaje nikakor ne morete narediti, si pomagajte tako, da ležete v bližino omare in položite noge pod njo. Tako vam pri vstajanju noge ne bodo silile navzgor in se vam bo vaja prav gotovo posrečila.

Dobra vaja za okrepitev trebušnih mišic je tudi tale:

Lezite na hrbet, potem pa v ležečem položaju nekoliko dvignite noge in krožite z njimi po zraku. Nog ne smete dvigniti previsoko, ker sicer trebušne mišice ne trpe. Bolj ko vas bodo pri tej vaji bolele mišice, bolj učinkovita bo.

Ti dve vaji delajte vsaj vsako po petkrat na dan. Pri drugi vsaj štirikrat zakrožite z obema nogama po zraku.

Le malo je žensk, ki so stabilne v nogah. Samo poskusite se enkrat postaviti na eno nogo in videle boste, kako prav imam. Ker je pa stabilnost vsaki nujno potrebna, vam priporočam, da večkrat na dan vsaj po nekaj minut stojite nekaj časa na desni, potem pa na levi nogi. Z rokami lahko krožite in lovite ravnotežje. Seveda morate to vajo delati bosi in ne v čevljih.

Za gibčnost hrbtenice najbolj pomagajo predkloni. Delajte jih tako, da se z gornjim životom priklonite tako globoko, da pridete z rokami do tal, a pri tem kolen prav nič ne upognete. Res gibčna ženska se pri tem ne bo samo s konci prstov dotaknila tal, temveč bo položila na tla celo dlan. Poskusite tudi vi postati tako gibčni. To vajo delajte enkrat na dan, in sicer po večkrat.

Ali bi tudi vi imeli radi lepe oči?

Lepe, jasne oči so največji čar ženske. Zal pa mnoge le prerade pozabijo, da so oči eden izmed najpomembnejših delov telesa in da potrebujejo mnogo nege.

Nega oči bi se morala prav za prav začeti od znotraj. Saj same dobro veste, da vdihne očem pravo lepoto lepa, čista duša. Francoski romantiki niso zaman imenovali oči »zrcalo duše«. Trd in mrk pogled postara še tako mlado dekle, narobe je pa starejša ženska z jasnimi, smejočimi se očmi videti mlada in prikučna kljub gubam in sivim lasem.

V zunanjo nego oči spadajo predvsem mrzle in tople kopeli, ki imajo namen utrjene oči poživeti. Po neprespani noči, po kinu ali napornem delu si morate zmerom izmiriti oči v mlaki vodi ali pa polagati nanje obkladke, ki imajo isti namen. Za izmiritje kupi v drogeriji poseben kozareček, ki ga napolnjenega z vodo povežete na oko, se nagneš nazaj in pogledaš v vodo.

Z mrzlo vodo smejo izmivati oči samo one, ki imajo popolnoma zdrave oči in si jih še nikdar niso prehladile. Te naj jih z mrzlo vodo izmivajo tedaj, kadar so oči medle in utrujene. V vseh drugih primerih pa je boljše, da vzamejo toplo ali pa vsaj mlacno vodo. Tudi od jake zardele in otekale oči izmivajte zmerom samo s toplo vodo. Po takšni kopeli pa ne smete takoj na cesto, kjer je prah in veter, temveč počakaj vsaj pet minut še doma, da se ti bodo oči popolnoma posušile in ohladile.

Nekatere ženske si negujejo oči, na njihovo najbližjo okolico pa popolnoma pozabijo. Te se gotovo ne zavedajo, kako zelo polepšajo oči goste, dolge trepalnice in lepo rasle obrvi.

Zasilen izhod mora biti kar najbolj oddaljen od vhoda; šele tako ima namreč svojo popolno upravičenost.

Narava po večini ženskam, posebno pa svetlolaskam ni naklonila gostih trepalnic. Zato morajo s smotno nego naravi pomagati. Mažejo naj si vsak večer trepalnice in obrvi z ricinovim oljem, če pa tega nimajo, z navadno vazelino. Kmalu bodo opazile, da so se jim zgostile in postale temnejše.

Če dekle dopolni osemnajsto leto, se ji po navadi že začne delati okrog oči gubice. Te postajajo potem čedalje vidnejše in globlje, pridružijo se jim pa zmerom še nove. Te gubice ni mogoče popolnoma odpraviti in tudi ne preprečiti, lahko jih pa omiliš, in sicer s tem, da koži okrog oči dovajaš zmerom dovolj maslobo. Tako bo elastična in se ne bo gubala.

Ce opaziš, da si okrog oči stalno črna, ne odlašaj, temveč odidi takoj k zdravniku, ki bo ugotovil, kje tič vzrok tej neveselosti, in te pozdravi. Črno obrobljene oči so namreč zmerom znak kakšne notranje bolezni.

Ali ste živčni?

Živčnost je bolezen današnjih dni in je zajela prav za prav ves svet. Širi se kakor nalezljive bolezni in napada moške in ženske, stare in mlade.

Vse druge bolezni lahko zdravimo s preizkušanimi zdravili. Včasih pomagata nekaj praškov in skodelica čaja, pa smo spet zdravi. Živčnost je pa drugače. Zaujo ni pravega zdravila.

Živčnost moremo zdraviti edino z močno voljo in potrpljenjem ter samopremagovanjem. Živci so podobni prav tankim nitim, ki morajo držati v skladu ves naš organizem. Če se te niti zavozlajo, pride do živčne krize, ki je včasih lahko zelo nevarna.

Ce hočete torej to nevarno bolezen pozdraviti, morate počasi a vztrajno razmolavati te zavozlane niti. To se vam ne bo posrečilo v enem ali dveh tednih. Vendar ste lahko prepričani, da boste niti razvozljali, če le ne boste obupali in izgubili volje.

Zdrave noge - veselo srce

Za one, ki bi radi imele majhne noge

Kljub vsemu se ženske še do danes niso spametovale in bi še zmerom radi imele manjše noge, kakor jih v resnici imajo. Vsaki se zdi, da ima svoji postavi vse predolge noge, in bi si jih rada s primernimi čevlji nekoliko skrajšala. Celo nekatere matere so tako neumne, da kupujejo svojim otrokom manjše čevlje, kakor bi jih potrebovali. Mislijo pač, da bodo tako zajele rast nog in bodo pozneje hčere po njihovi zaslugi imele nežne, majhne nožice.

Prekratki ali preozki čevlji so čisto vzrok slabi volji. Če ste že kdaj nosile takšne čevlje, mi boste pritrdile. Jaz na primer na svojo birmo samo zato nimam prav nič lepega spomina, ker mi je tedaj mati kupila premajhne čevlje, ki jih pa pri seveda nisem smela raztegniti. Tako sem vso tisto svetlost, ki se je končala za obloženo mizo, preživela v mislih na boleče noge in mi ni ostal nanjo prav nič lep spomin. Ko sem prišla potem domov, sem one čevlje zalucala v kol in jih nisem nikdar več nataknila na noge. Prav sem imela! Tako sem si prihranila mnogo bolečin in očiščene, ki bi mi za zmerom skazili nogo.

Moderna ženska bo nosila čevlje, ki so dovolj dolgi, da se v njih dobro počuti in je ne žulijo. Ne bo stremila za tem, da bi imela zmerom nekoliko krajše in ožje noge, kakor jih v resnici ima, in ne bo samo zato, da bi imela na pogled nekoliko vitkejša noge, nosila previsokih pet. Zaveda naj se, da je narava že vedela, kakšne noge ji je dala. Vesela naj bo, da ima zdrave noge in je ne mučijo očiščanci, zaradi katerih je marsikatera po cele dneve slabe volje. Pomisli naj, da dobe one ženske, ki nikdar ne nosijo pravih čevljev, neugotovo hojo in se jim vse preveč razvijejo mišice v mečih.

Porabni nasveti

Nalivna peresa smemo izpirati samo s čisto mrzlo vodo. S toplo vodo bi pokvarili gumo v njih.

Gumasti predpasniki bodo trpežnejši, če jih zdrgnemo z glicerinom. Kadar jih peremo, jih ne smemo menceati ali drgniti, temveč samo zmivati z mlacno vodo.

Gobe najlepše in najhitreje posušimo za zimo, če jih nabereimo na bombažasto nit in obesimo na zraven prostor.

Galoše in snežke so zdaj zelo dragocene, zato jih poleti ne smemo shraniti kar tjavdan. Če hočemo, da se bodo do zime ohranile, jih moramo temeljito očistiti nesnage, namazati s kaksno kremo za čevlje, natakati vanje papirja, potem pa vsako posebej še zaviti v časopisni papir. Tako se guma ne bo v poletni vročini sprijela.

S sirganjem mladega korenčka izgubi gospodinja veliko dragoceno časa. To zamudno delo si prihrani, če korenček popari, potem pa lahko olupke s krpom odstrani.

Surovo meso se ne pokvari, če ga odrgnemo z vinskim kisom.

Presen kruh lepše narežemo, če nož prej ogrejemo nad ognjem.

Čaine ročke, porcelan in stekleno posodo najlepše očistimo, če jo umijemo v vodi, v kateri se je pol ura kuhali dobro očisti krompirjevi olupki.

Rumeniaki ostanejo sveži in mehki tudi za naslednji dan, če polijemo čeznje mrzlo vodo.

Fine čipke najlepše operemo, če jih navijemo na steklenico in odrgnemo z milnico.

Tudi ključavnice moramo negovati. Če jih v rednih presledkih namazamo z oljem, si bomo prihranile precej izze in marsikak polomljen ključ.

Skrupajoča vrata privzdignemo in jih v tečajih namažemo z navadno vazelino. Nekaj tednov potem ne bodo skrupala.

Svetle svilene nogavice najlepše zakrpamo s svetlimi lasmi.

Od cigaret rumeni prsti ne kaže samo žensko, temveč tudi moško roko. Te madeže odstranimo, če jih zargnemo z navadnim vinskim kisom.

Pijača v steklenici ostane mrzla, če steklenico ovijemo z mokro krpo in jo postavimo na prepih.

Ce vas piči komar ali strupena muha, namažite boleče mesto s čebulovim sokom pa vas ne bo skelo.

Vročje jedi se hitro ohladi, če jih postavimo v slano vodo.

Peska in vode za gašenje hišnih požarov ni nikoli zadosti. Peska v vrečkah s približno 5 kg vsebine naj bo na stopniščih ob stanovanjskih prarih pripravljeno toliko, da pride za na vsak srednji stanovanjski ali poslovni prostor po 2 vrečici. Poleg tega naj bo za cela stopnišča pripravljen še večji zaboj peska z lopato in manjšo lopatico. Veder za vodo naj pripravlj vsako gospodinjstvo vsaj 1 do 2 tako, da je mogoče napraviti čim daljšo verigo (to je podaljšanje vedra iz rok v roke) od kraja, kjer se nahaja vodo do požarišča.